

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 10C/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620200313
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2021:6620200313.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou v spore žalobcu: Bc. B. Z., E. XX.XX.XXXX, J. I. Q. F. XXXX/X, XXX XX P., štátny občan Slovenskej republiky, zastúpený AK JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., IČO: 50 711 776, obchodná spoločnosť so sídlom M. R. Štefánika 25, 036 01 Martin, za ktorú koná advokát a konateľ JUDr. Ján Repáň, proti žalovanej 1/A. A., E. XX.XX.XXXX, J. I. XXX XX F. Č.. XX, štátna občianka Slovenskej republiky, zastúpená JUDr. Peter Sitarčík, advokát, so sídlom, Jókaiho 1, 984 01 Lučenec, 2/Generali Poist'ovňa, a.s., IČO: 35 709 332, so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, zastúpený: MST Partners, s.r.o., IČO: 36 861 545, so sídlom: Laurinská 3, 811 01 Bratislava, za ktorú koná JUDr. Martin Timcsák, advokát, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaná 1/ a žalovaný 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2.250 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaná 1/ a žalovaný 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi náhradu škody v sume 44,68 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Vo zvyšnej časti sa žaloba žalobcu z a m i e t a .

IV. Žalovaná 1/ a žalovaný 2/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca doručil Okresnému súdu Lučenec (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) dňa 20.01.2020 žalobu, ktorou žiadal od žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť sumu 17.688 Eur tak, že plnením jedného z nich zaniká povinnosť druhému a náhradu trov konania.

Žalobu odôvodnil tým, že súd je miestne príslušný z dôvodu, že ide o všeobecný súd žalovanej 1/ a v pôsobnosti tohto súdu došlo aj ku skutočnosti, ktorá zakladá právo na náhradu škody, pričom skutočnosť nastala nasledovne:

-dňa 23.03.2019 asi o 11,50 hod; po ceste č. III/2715 v smere od obce X. viedla žalovaná 1/ osobné motorové vozidlo zn. Škoda 105 L, EČV: Z.-XXXAG, kde sa plne nevenovala vedeniu vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho v trojramennej križovatke začala odbočovať vľavo na cestu č. III/2641 vedúcu od obce F. aj napriek tomu, že v tom čase už bola zľava predchádzaná

motocyklom zn. Suzuki SV650 EČV: Z.-XXXBA, vedeným po ceste č. III/2715 v smere od obce X. na obec A. vodičom J. Z., v dôsledku čoho došlo k zrážke vozidiel, pričom pri nehode utrpel vodič motocykla J. Z. zranenia a to úrazovo krvácajúci šok pri rozsiahlom krvácaní do pohrudničných dutín z roztrhnutých ľavých pľúc pri zlomeninách rebier, ktorým podľahol na mieste nehody a takým konaním obvinená porušila ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) a ustanovenia § 19 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov.

Žalovaná 1/ bola za svoje konanie uznaná vinnou rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/115/2019-442 dňa 05.11.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05.11.2019. Týmto rozsudkom je súd viazaný, došlo k ustáleniu vinníka, ktorý v dôsledku porušenia predpisov na pozemných komunikáciách spôsobil inému smrť, čím sú dané základné atribúty zákonom stanovené pre náhradu škody voči subjektu, ktorý porušil právnu povinnosť a je možné uplatniť nároky na náhradu škody žalobcu špecifikované touto žalobou a tiež nárok na priznanie nemajetkovej ujmy žalobcu.

1.1 Citovaný rozsudok súdu tvorí základný podklad pre prijatie záveru o tom, že žalovaná 1/ spôsobila inému z neobstaranosti smrť a taký čin spáchala závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej jej podľa zákona a dopustila sa prečinu usmrtenia podľa ustanovenia § 149 ods. 1 zák. č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona v znení neskorších zmien (ďalej len „Trestný zákon“) a tým je daný zodpovednostný subjekt za následok, nakoľko v zmysle § 415 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „Občiansky zákonník“) je každý povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, majetku a životnom prostredí a v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

1.2 Uvedeným rozsudkom ohľadom spáchania trestného činu žalovanou 1/ je súd v zmysle § 193 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“) viazaný. Skutok žalovanej 1/, za ktorý bola uznaná vinnou naplnila známky občianskoprávnej zodpovednosti žalovanej 1/ za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu a neoprávneným konaním žalovanej 1/ bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život nebohého J. Z., ako dieťaťa žalobcu a taktiež aj do práva na súkromie, rodinný život žalobcu, pričom ide o zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký, nenapraviteľný.

1.3 Protiprávnym konaním žalovanej 1/ žalobca navždy stratil možnosť do budúcnosti naplniť vzťah otca a dieťaťa. Je teda nepochybné, že daným protiprávnym zásahom došlo k citovej ujme vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a nemožnosti nadviazať na existujúce sociálne, morálne, kultúrne a citové putá, ktoré boli vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Žalobca so zomrelým synom mali vytvorené blízke rodinné puto, preto niet pochyb o tom, že protiprávny zásah žalovanej 1/ a smrť nebohého vyvolala dôsledky, ktoré možno charakterizovať v zmysle vyššie uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka a je dôvodné domáhať sa nemajetkovej ujmy zo strany dotknutého žalobcu. Spôsobenie smrti nebohého malo za následok, že žalovaná 1/ zasiahla do súkromia žalobcu nenapraviteľným spôsobom, kde reparácia nie je možná a iné satisfakcie sa javia ako nedostatočné. Preto v zmysle § 11, § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy, ktorej nárok môže byť priznaný iba súdom, pričom priznanie tohto nároku a jeho výška závisí od úvahy súdu.

1.4 Výšku nemajetkovej ujmy žalobca uplatnil z nasledovných dôvodov a v nasledujúcej výške takto: Keďže je nesporné, že žalovaná 1/ ako vodička motorového vozidla sa dopustila protiprávneho konania a v súvislosti s jej protiprávnym konaním došlo ku vzniku vyššie uvedených následkov a vzniku škody, žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy od žalovanej 1/, ktorá zavinila dopravnú nehodu, lebo je nepochybné, že vznikla škoda a že je nesporným nezvratiteľný stav zásahu do života a zdravia nebohého a tým došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských vzťahov žalobcu s nebohým, ktoré dovtedy žalobca s nebohým mal a rozvíjal. Tento stav mal za následok zásah do súkromia a práv žalobcu, pričom zásah do osobných práv a života žalobcu je neospravedliteľný.

2. Vo vzťahu k žalovanému 2/ žalobca svoj nárok smeroval z dôvodu, že podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zák. č. 381/2001 Z.z.“) podľa ktorého, „Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať. 21)“ Ak teda vo vzťahu k žalovanej 1/ bol vydaný odsudzujúci rozsudok, ktorým je konajúci súd viazaný v tom, že za vzniknutú škodu podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka zodpovedá žalovaná 1/,

neprichádza do úvahy postup podľa § 420 ods. 4 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.“ a žalovaný 2/ zodpovedá v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. a to spoločne so žalovanou 1/. Žalovaný 2/ je pasívne legitimovaný v spore v zmysle tohto zákonného ustanovenia.

2.1 Žalobca - otec nebohého si uplatnil právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko usmrtením jeho dieťaťa (syna) v dôsledku protiprávneho konania žalovanej 1/ bolo závažným a neodčiniteľným spôsobom zasiahnuté do jeho osobnostných práv a práva na súkromný život. Nárok na nemajetkovú ujmu uplatnil v zmysle § 11, 13 Občianskeho zákonníka, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR. Žalobca v žalobe citoval zákonné ustanovenia na základe ktorých nárok uplatnil a zdôraznil, že medzi žalobcom a nebohým existovali silné citové, sociálne, morálne, kultúrne putá vytvorené v rámci ich života. Žalobca prežil ťažké chvíle, pocit úzkosti, smútku, zúfalstva, šoku, lebo stratil možnosť naďalej rozvíjať s nebohým ďalší súkromný život. Túto stratu žalobca prekonával a do dnešného dňa prekonáva s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami.

2.2 Protiprávnym konaním žalovanej 1/ došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcu a nebohého syna a tým došlo k nenapraviteľnému zásahu do jeho osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život a právo na ochranu osobnosti žalobcu bolo porušené protiprávnym zásahom, ktorého následky nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia nepostačuje na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobcu. Vzniknutá trauma je zo života žalobcu prakticky neodstrániteľná. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná na to, aby nahradila život človeka - dieťaťa. Náhrada nemateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za ľudský život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, keďže navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy a je nereálne. S ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je daná mierou intenzity zásahu a časom trvania nepriaznivého následku, sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v znení vyššie uvedených ustanovení a noriem. Z popísaného skutkového a právneho stavu je nepochybné, že došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcu a tento zásah objektívne spôsobil negatívne dopady na chránené osobné práva fyzickej osoby - žalobcu. Tak isto je nepochybné, že medzi neoprávneným zásahom a poškodením niektorého z osobnostných práv je vzťah príčinnej súvislosti. Požiadavka zaistenia účinnej právnej ochrany vyžaduje, aby neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý má za následok vznik nemajetkovej ujmy, spočívajúcich v porušení, resp. už ohrození osobnosti dotknutej fyzickej osoby, bol pre pôvodcu neoprávneného zásahu spojený s nepriaznivými právnymi následkami vo forme zvláštnych občiansko-právnych sankcií. Funkciou zvláštnych občiansko-právnych sankcií podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka je pôsobiť na pôvodcu neoprávneného zásahu, aby podľa okolností konkrétneho prípadu sa buď zdržal ďalších neoprávnených zásahov, odstránil následky neoprávnených zásahov alebo poskytol postihnutému - postihnutým primerané zadosťučinenie - satisfakciu. Tejto satisfakcie sa žalobca domáha, lebo neexistuje iná možnosť nápravy tak závažného porušenia práv žalobcu stanovených v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka.

Satisfakcia (zadosťučinenie) by mala spočívať buď v morálnom plnení, napr. ospravedlnení sa alebo peňažnom plnení (materiálna satisfakcia). Základnou funkciou satisfakcie je dosiahnutie zmiernenia nemajetkovej ujmy poškodenej osoby. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je viazané len na zníženie dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti, ale jej náhradu je možné a dôvodné hradiť v prípade, ak boli splnené predpoklady stanovené v ustanovení § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t.j. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie morálne, je možné priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch i v iných vhodných prípadoch. Základná funkcia, ktorú má táto náhrada plniť je funkcia satisfakčná, t.j. zmierňovanie jej nemajetkovej ujmy touto formou, t.j. poskytnutím peňažného plnenia. To všetko s prihliadnutím na to, že peňažné plnenie iba zmierni a nie odstráni následky protiprávneho konania žalovanej 1/.

Protiprávnym konaním žalovanej 1/ došlo k nenávratnej deštrukcii interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcu. Právo na ochranu bolo porušené protiprávnym zásahom, ktorého následky nie je možné úplne odstrániť len morálnou satisfakciou. Keďže žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti žalobcu. Je bez akýchkoľvek pochyb, že nečakaným šokujúcim úmrtím dieťaťa došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti spočívajúceho v obmedzení ich súkromného rodinného života a žiadna z foriem morálneho zadosťučinenia nie je dostatočná.

3. Popri žalovanej 1/ je dôvodné na strane žalovaného 2/ označiť poisťovateľa, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorého prevádzka bola poistená u žalovaného 2/. Žalovaný 2/ poskytuje poškodenému za poisteného náhradu škody podľa tohto zákona a podľa ustálenej súdnej praxe je do rozsahu škody zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy. Táto ustálená prax je potom aj základom označenia žalovaného 2/ ako strany v spore. O výške nároku nemajetkovej ujmy môže rozhodnúť iba súd s prihliadnutím na okolnosti prípadu a konkrétne vzťahy medzi nebohým a žalobcom. V rámci tohto konania žalobca žiadal, aby bol vypočítaný k okolnostiam nažívania s nebohým do času smrti. Všetky tieto skutočnosti môže najobjektívnejšie popísať práve žalobca a tým preukázať, ako hlboko jeho spolužitie a ich vzájomné vzťahy zasiahla nečakaná smrť dieťaťa. Vzhľadom na postoj žalovaných v trestnom konaní a pri likvidovaní predložených podkladov na plnenie, či už od žalovanej 1/ alebo 2/ nie je priestor na mimosúdne vysporiadanie tohto nároku a preto žalobca podal žalobu na súd. K otázke primeranosti náhrady za takýto zásah do súkromia žalobca uviedol, že reparácia do pôvodného stavu by bola najžiadanejšou a žiadne financie ju nevedia vyvážiť. Osoba nebohého bola dieťaťom a zároveň synom a žalobca s prihliadnutím na získané informácie o výške náhrad za takéto zásahy v iných dostupných konaniach, ktoré sa v priemere pohybujú od 10 tisíc Eur od 25 tisíc Eur žiadal, pri zohľadnení všetkých okolností prípadu, postavenia žalobcu a jeho situácie po smrti nebohého na toto prihliadnuť. Žalobca po psychickej a citovej stráda a z toho dôvodu žiadal, aby mu súd v konaní priznal nemajetkovú ujmu vo výške 15.000 Eur.

Súčasne žalobou žiadal inú škodu, ktorá mu vznikla takto:

- právna porada u advokáta vo výške 80 Eur,
- trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní a náklady s tým spojené vo výške 700 Eur,
- cestovné Martin - Lučenec vo výške 50 Eur,
- kar vo výške 358 Eur,
- príspevok bývalej manželke na pohreb vo výške 1.500 Eur.

Spolu všetky tieto náklady predstavujú sumu 2.688 Eur.

Iná škoda bola uplatnená v rámci adhéznej časti v trestnom konaní. Súd žalobcovi nárok nepriznal, ani čiastočne a odkázal ho na civilný proces.

4. Žalovaná 1/ sa k žalobe vyjadrila dňa 28.02.2020, žiadala o pridelenie právneho zástupcu na zastupovanie v spore z dôvodu, že poberá len rodičovský prídavok a prídavok na dieťa a sama sa stará o maloleté dieťa. Preukázala o tom potvrdenia. Potvrdením z 10.01.2020 preukázala, že je vedená ako uchádzačka o zamestnanie naposledy od 15.10.2018 do 05.05.2019. Neskôr prostredníctvom advokáta ustanoveného Centrom právnej pomoci, Kancelária Rimavská Sobota dňa 02.07.2020 doručila vyjadrenie k žalobe v ktorom žiadala žalobu zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov konania. Žalovaná poukázala na rozsudok Okresného súdu Lučenec sp.zn. 22T/115/2019 z 05.11.2019 ktorým bola uznaná za vinnú zo spáchania skutku zo dňa 23.03.2019 tak, ako je tento popísaný v bode 1. tohto rozsudku. Žalovaná nepoprela že skutok spáchala lebo už v trestnom konaní vyjadrila úprimnú ľútosť nad tým, čo sa stalo a že pri tejto dopravnej nehode došlo k usmrteniu J. Z.. Opakovane vyjadrila ľútosť, že pri tejto dopravnej nehode vyhasol život človeka, ktorý bol synom žalobcu. Čo sa týka uplatneného nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy poukázala na zistenie, či na základe jej konania došlo ku škode a zásahu do osobnostných práv žalobcu a ak áno, v akej výške zodpovedá za škodu resp. aká je výška nemajetkovej ujmy, lebo nie je jediným rozhodujúcim kritériom len odsudzujúci rozsudok citovaný vyššie na ktorý poukazuje žalobca, ale sú okrem iného aj rozhodujúce okolnosti za akých došlo k dopravnej nehode s tragickým následkom a aký podiel viny má na tejto dopravnej nehode nebohý J. Z.. V trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok č. 21/2019 znalcom Ing. Dušanom Kožiakom, znalcom z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave, ktorý určoval príčinu tragickej dopravnej nehody. Navrhla, aby sa súd oboznámil so znaleckým posudkom a pripojil trestný spis sp.zn. 22T/115/2019.

Zo znaleckého posudku vyplýva, že žalovaná 1/ sa na dopravnej lehote podieľala tým, že nesprávne vyhodnotila situáciu za svojim vozidlom cez spätné zrkadlá, počas znižovania rýchlosti a odbočovania v križovatke.

Podľa znaleckého posudku nebohý J. Z. sa na dopravnej nehode podieľal tým, že sa na svojom motocykli rozhodol predchádzať vozidlo vedené žalovanou 1/ v križovatke, kde to nie je dovolené, nedodržiaval od vozidla vedeného žalovanou 1/ bezpečný odstup, v čase dopravnej nehody jazdil so svojim motocyklom rýchlosťou vyššou (101,3 km/h), ako bola v mieste dopravnej lehoty dovolená (90 km/h) a týmto nesprávnym spôsobom jazdy v križovatke vytváral kolíznu situáciu a ohrozil vozidlo idúce pred ním t.j. žalovanú 1/. Zo znaleckého posudku tiež vyplýva, že pokiaľ sa nebohý J. Z. na svojom motocykli

v čase dopravnej nehody na začiatku reakcie na vozidlo, ktoré viedla žalovaná 1/ pohyboval dovolenou rýchlosťou t.j. 90 km/h a reagoval by tak, ako v čase dopravnej nehody, mohol dopravnej nehode zabrániť. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ by nebohý J. Z. na svojom motocykli jazdil podľa predpisov cestnej premávky, nedošlo by k tragickej dopravnej nehode, nedostal by šmyk, čoho následkom bol jeho pád a jeho následný náraz do vozidla, ktoré viedla žalovaná 1/. Na základe tohto je zrejmé, že aj nebohý J. Z., syn žalobcu, sa významnou mierou pričínil o spôsobenie škody a o zásah do osobnostnej sféry jeho rodiny (žalobcu), pričom žalovaná 1/ sa domnievala, že zavinenie nebohého J. Z. na tejto dopravnej nehode je oveľa vyššie ako jej zavinenie, čo je v prípade priznania škody a aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podstatnou skutočnosťou.

K uplatnenému nároku na náhradu škody tvrdila, že podľa príloh žaloby žalobca uhradil svojmu právnenému zástupcovi na základe Fa č. 13190051 zo dňa 28.05.2019 sumu 350 Eur za úkony: prevzatie vecí, prvá porada a príprava. Na základe Fa č. 20190076 zo dňa 21.06.2019, za právne služby uhradil sumu 80 Eur, porada vo veci a na základe Fa č. 13190094 zo dňa 17.09.2019 sumu 350 Eur za preštudovanie spisov v Lučenci. Žalovaná 1/ namietala, že z takéhoto vyčíslenia trov právnych služieb nie je zrejmé, či žalobca hradil trovy právneho zastúpenia v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, nakoľko v prípade, ak by tu bola zodpovednosť za škodu, tak by mal nárok na tarifnú odmenu a nie zmluvnú odmenu právneho zástupcu.

Okrem toho, žalobca nepreukázal vznik škody - príspevok bývalej manželke na pohreb v sume 1.500 Eur. Žalovaná 1/ poukázala na to, že z výsluchu žalobcu v prípravnom trestnom konaní zo dňa 13.08.2019 vyplýva, že žalobca prispel svojej bývalej manželke (matke nebohého) sumou 1.500 Eur na náklady na hrob, pričom tieto náklady si uplatní manželka v poisťovni Generali Poisťovňa, a.s. a tieto náklady žalobcovi vráti nakoľko sa jedná o pôžičku medzi žalobcom a bývalou manželkou. Náhrada za pomník a náklady za pohreb boli bývalej manželke žalobcu vyplatené, o čom svedčí Oznámenie žalovaného 2/ o likvidácii poistnej udalosti zo dňa 13.12.2019.

Čo sa týka rozsahu, akým spôsobom došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, žalovaná 1/ sa v tomto štádiu konania nevedela vyjadriť, pretože žalobcu a nebohého J. Z.W. osobne nepoznala a nepoznala ani ich rodinné väzby. Žalovaná však uviedla, že podľa vyjadrenia matky nebohého p. C. Z. a brata nebohého A. Z., žalobca s nimi, ani s nebohým nežil v spoločnej domácnosti od roku 1999, pričom matka vychovávala nebohého J. Z. sama s pomocou svojich rodičov a žalobca sa o svojich synov veľmi nezaujímal, navštevoval ich len sporadicky a ani im finančne veľmi nepomáhal.

Žalovaná 1/ potvrdila, že na osobné motorové vozidlo Škoda 105 L EVČ: Z.-XXXAD, ktorého vodičkou bola v čase dopravnej nehody mala uzatvorené povinné zmluvné poistenie poistnou zmluvou č. 8987092445 (uzatvorená medzi vlastníkom vozidla - otcom žalovanej 1/ p. P. A. a žalovaným 2/ (ako poisťovateľom) podľa zák. č. 381/2001 Z.z. Vzhľadom na uzavretú poistnú zmluvu, podľa žalovanej 1/ z tohto dôvodu v prípade, že by bola žalovanej 1/ uložená povinnosť uhradiť nielen škodu, ale aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, túto povinnosť výplaty má žalovaný 2/ a to z povinného zmluvného poistenia. Uvedený právny názor vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, napr. rozhodnutie publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR č. 8/2018, č. 61/2018, ale aj rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo/228/2012, rozhodnutia Ústavného súdu SR, ako aj rozhodnutia súdov nižších súdov. Žalovaná poukázala na to, že žalobca v prípade, ak žiada škodu a nemajetkovú ujmu v peniazoch od nej, na ňu sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie uzatvorené podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. a preto sa žalobca môže priznaného práva domáhať priamo proti poisťovateľovi, t.j. žalovanému 2/. Žalovaná poukázala na tri Oznámenia o likvidácii poistnej udalosti zo dňa 13.12.2019, 16.01.2020 a 15.01.2020, pričom nemala vedomosť o tom, či si tieto svoje nároky pred podaním žaloby žalobca uplatnil priamo u žalovaného 2/ tak, ako mu to priznáva zák. č. 381/2001 Z.z. Súčasne poukázala na skutočnosť, že žalobca ju doposiaľ nekontaktoval za účelom náhrady škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch. Takýto postup žalobcu, keď sa žalobou domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch od žalovaného 2/, ako poisťovateľa a súčasne aj od žalovanej 1/, ktorá je krytá týmto poistením, potom popiera zmysel právnej úpravy povinného zmluvného poistenia upraveného zák. č. 381/2001 Z.z. a preto považovala žalobu žalobcu voči sebe za nadbytočnú, vytvárajúcu len ďalšie zbytočné trovy konania.

5. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 02.03.2020 tvrdil, že žiada žalobu zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov konania lebo žalobou uplatnené nároky nepovažuje za opodstatnené uplatnené nároky. Ako poisťovateľ zastával názor, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do súkromného a rodinného života pozostalých, ku ktorému dochádza usmrtením pri dopravnej nehode, nespadá do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia z týchto dôvodov:

Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nie je zahrnutá v rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle § 4 zák. č. 381/2001 Z.z. Vychádzal pritom z aktuálne platnej a účinnej právnej úpravy, ako aj zo stabilnej judikatúry Slovenských súdov, ktorá do dňa podania vyjadrenia nebola prekonaná. Poukázal na uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo/88/2009 zo dňa 20.04.2011 v ktorom sa Najvyšší súd SR detailne zaoberal vzťahom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a poistného plnenia a z ktorého jasne vyplýva reparácia náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby (ktoré možno uplatňovať len v rámci ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) a náhrady škody podľa ustanovení § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ani rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 (Katarína Haasova/Rastislav Petřík, Blanka Holingová), nič nemení na doterajšom právnom stave a na rozhodovacej praxi, ktorú nastolil Najvyšší súd SR svojím rozhodnutím sp.zn. 4Cdo/168/2009.

Súčasne poukázal, že túto právnu otázku (pasívnu legitímáciu poisťovateľa v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obeti dopravnej nehody) resp. či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch spadá do rozsahu poistného krytia v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. dôsledne posudzoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016, kedy dospel k záveru, že poisťovňa nie je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obeti dopravnej nehody pasívne legitimovaná. Žalovaný 2/ poukázal na to, že toto rozhodnutie bolo prijaté už v čase po rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 (Katarína Haasova/Rastislav Petřík, Blanka Holingová).

Žalovaný 2/ ďalej poukázal na rozsudok Okresného súdu Námestovo sp.zn. 8C/27/2011, kde sa v súdnom konaní (manželka a deti) po obeti dopravnej nehody domáhali zaplata náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 33.194 Eur pre každého z nich. Okresný súd Námestovo čiastočným rozsudkom zo dňa 21.09.2011 návrh navrhovateľov voči odporkyni 2/ (poisťovni) zamietol. Krajský súd v Žiline na odvolanie navrhovateľov a odporcu 1/ rozsudkom sp.zn. 7Co/403/2011 z 27.06.2012, napadnutý (čiastočný) rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a odvolanie odporcu 1/ odmietol ako podané neoprávnenou osobou. Proti svojmu rozhodnutiu pripustil dovolanie, lebo podľa jeho názoru išlo v danom prípade o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a to v otázkach:

1. či odporkyňa 2/ (poisťovňa) je v spore pasívne legitimovaná na plnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv navrhovateľov (práva na súkromný a rodinný život) spôsobený úmrtím ich blízkej osoby pri dopravnej nehode podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 veta druhá zák. č. 381/2001 Z.z. a nárok navrhovateľov nie je možné priznať podľa zák. č. 381/2001 Z.z.

2. či súd o uplatnenom nároku môže rozhodnúť podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009 v spojení s rozhodovacou činnosťou SD.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali navrhovatelia dovolanie, ktoré bolo rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.03.2016 sp.zn. 3Cdo/301/2012 zamietnuté z dôvodov:

„Prvou otázkou zásadného právneho významu, ktorú odvolací súd nastolil v napadnutom rozhodnutí je, „či odporkyňa 2/ je v spore pasívne legitimovaná na plnenie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv navrhovateľov (práva na súkromný a rodinný život) spôsobený úmrtím ich blízkej osoby pri dopravnej nehode podľa § 4 ods. 2 písm. a/, § 15 ods. 1 veta druhá zákona č. 381/2001 Z.z.“.

Odvolací súd pri posudzovaní otázky pasívnej legitímácie odporkyne 2/ vychádzal z názoru totožného so súdom prvého stupňa, že pojem škoda v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. nesubsumuje v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a že táto náhrada nie je predmetom poistného krytia v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ uvedeného zákona, z ktorého dôvodu odporkyňa 2/ nie je v konaní pasívne legitimovaná.

Otázka pasívnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. už bola v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu riešená, a to uznesením z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009. Z uvedeného uznesenia vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitímácie poisťovne s poukazom na výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd v posudzovanej veci nezistil dôvody na odklon od názoru vysloveného najvyšším súdom vo vyššie uvedenom rozhodnutí, ktorý považuje za opodstatnený aj v prejednávanej veci. Predpokladom pre vyriešenie otázky pasívnej legitímácie odporkyne 2/ je posúdenie správnosti výkladu

§ 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 318/2001 Z.z. odvolacím súdom, podľa ktorého povinnosť odporkyne 2/ na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Predmetom úpravy zákona č. 318/2001 Z.z. (lex specialis) je povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; takto určenému predmetu zodpovedá aj vymedzenie, na koho sa poistenie zodpovednosti vzťahuje (vzťahuje sa na každého, kto zodpovedá za škodu § 1) a vymedzenie rozsahu poistného krytia (§ 4).

Vzťah tohto zákona k všeobecnej právnej úprave, ktorou je Občiansky zákonník vymedzuje § 1 ods. 2 nasledovne: „Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy“. V poznámke k tejto úprave zákon odkazuje na Občiansky zákonník a zákon o poisťovníctve. To znamená, že ak zákon č. 381/2001 Z.z. neustanovuje inak, treba aplikovať osobitné predpisy, za ktoré v prípade poistenia treba považovať ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 788 a nasl.), prípadne ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak § 788 OZ neustanovuje inak.

5.1 Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 318/2001 Z.z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 318/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu: a/ škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b/ škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c/ účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a/, b/ a d/, ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo písm. b/, alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d/ ušlého zisku.

5.2 Podľa žalovaného 2/ citované ustanovenie vymedzuje rozsah poistného krytia a to tým spôsobom, že pod písm. a/ až d/ tohto ustanovenia obsahuje taxatívny výpočet prípadov, na ktoré sa vzťahuje poistné krytie a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje (okrem prípadu uvedeného pod písmenom c/), zhodné s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 442 a nasl.). Z takto vymedzeného rozsahu poistného krytia je zrejmé, že rozlišuje vecnú škodu, ktorá je v Občianskom zákonníku upravená v § 443 a škodu na zdraví, ktorú upravujú ustanovenia § 444 - § 449a Občianskeho zákonníka. Tu poukázal na to, že podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náhradu nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi (§ 15 zák. č. 381/2001 Z.z.).

5.3 Žalovaný 2/ tvrdil, že zák. č. 381/2001 Z.z. a ani Občiansky zákonník pojem škody nedefinuje, hoci pokiaľ ide o skutočnú škodu a o ušlý zisk, bežne tieto pojmy na rôznych miestach používa. Uvedené je tak prenechané občianskoprávnej teórii a súdnej praxi. Tie celkom zhodne za škodu v zmysle občianskeho práva považujú každú majetkovú (materiálnu - hmotnú) ujmu (stratu), ktorú možno objektívne vyjadriť (vyčíslieť) všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi (viď R 55/1971). Občiansky zákonník nezahŕňa pod pojem škody i nemajetkovú (imateriálnu - nehmotnú - ideálnu) ujmu, táto sa ale podľa platného právneho stavu odškodňuje len v prípadoch osobitne stanovených v § 444. Ak dôjde ku škode, resp. z teoretického hľadiska presnejšie k ujme na zdraví či živote, t.j. na osobnostných (imateriálnych, nemajetkových, nehmotných) statkoch, vzniká poškodenému taxatívne vymedzený komplex práv na ich náhradu, resp. na ich zmiernenie. Tento komplex práv, ktorými sa odškodňuje tak vzniknutá majetková ujma, ako i vzniknuté určité stanovené druhy nemajetkovej ujmy, sa spravuje zvláštnym právnym režimom podľa § 444 až 449a Občianskeho zákonníka.

5.4 Žalovaný 2/ ďalej poukázal na to, že pri aplikácii § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. nestačí vychádzať len zo samotného znenia tohto ustanovenia, ale ho treba vykladať v jednote s ustanoveniami, na ktoré nadväzuje (§ 4 ods. 1, tiež § 2 písm. g), § 2 písm. i) zák. č. 381/2001 Z.z.). So zreteľom na uvedené zákonné ustanovenia nemožno dospieť k inému záveru, ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka.

5.5 Vo svojom vyjadrení žalovaný 2/ poukázal aj na pojmovú obsahovú odlišnosť inštitútov zodpovednosti za škodu a zodpovednosti za zásah do osobnostných práv v slovenskom vnútroštátnom

práve. Zodpovednosť za škodu je upravená v Šiestej časti Občianskeho zákonníka s názvom „Zodpovednosť za škodu a bezdôvodné obohatenie“ a Zodpovednosť za zásah do osobnostných práv je upravená v Prvej časti Občianskeho zákonníka s názvom „Všeobecné ustanovenia“ a je konštruovaná podstatne odlišným spôsobom ako zodpovednosť za škodu. Poukázal na to, že predmetom ochrany osobnosti (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) je nehmotná hodnota ľudskej osobnosti aj to, že podľa slovenskej právnej teórie právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka. Subjektom tohto práva môže byť len fyzická osoba. Zásah do práva na ochranu osobnosti sa odškodňuje v nepeňažnej forme. Možnosť priznať peňažnú náhradu za takýto zásah sa predpokladá až v prípade, ak sa primerané morálne zadosťučinenie ukazuje ako nepostačujúce. Na rozdiel od odškodnenia v prípade zodpovednosti za škodu, pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peňažnej forme súdom nestanovuje zákon žiadne medze a uplatňuje sa široká miera voľnej úvahy. Odlišnosť oboch inštitútov potvrdzuje aj samotné znenie § 16 Občianskeho zákonníka, ktoré citoval.

Bezprostredne s otázkou pasívnej legitímácie odporkyne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka zo zmluvného zákonného poistenia nepochybne súvisí posúdenie rozsahu poistného krytia podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. Tu odvolací súd správne ustálil, že do pojmu náhrady škody a nákladov pri usmrtení v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nemožno subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody. Povinnosť žalovanej 2/ na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a teda odporkyňa 2/ nie je v konaní o tomto nároku pasívne legitimovaná. Dovolací súd za správny považoval aj záver odvolacieho súdu, že pri nárokoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka je možné uplatňovať si nemajetkovú ujmu len voči osobe, ktorá sa takéhoto zásahu do integrity osobnosti dopustila, čo vo vzťahu k odporkyni 2/ - poisťovni - nie je splnené. Pokiaľ ide o prvú dovoláciu otázku (I), dovolací súd zároveň poukázal na závery rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009 zo dňa 20. apríla 2011, v ktorom podal výklad ustanovenia § 4 zákona č. 381/2001 Z.z., posudzoval otázku pasívnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody so záverom, že pasívna legitímácia poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 381/2001 Z.z. nie je daná. Dovolací súd nevzhladol dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí SD rozsudkom C-22/12 vo veci Katarína Haasova proti Rastislavovi Petříkovi a Blanke Holingovej. Právna veta tohto rozsudku jednoznačne konštatuje, že „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ďalej len „Prvá smernica“), článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 (ďalej len „Druhá smernica“) a článok 1 prvý oddiel tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 (ďalej len „Tretia smernica“) sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej“.

SD v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. SD iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzerať. Keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia.

Pre prípad, že dovolací súd dôjde k záveru (všetko v súvislosti s citovaným rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp.zn. 8C/27/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp.zn. 7Co/403/2011) že nárok navrhovateľom nie je možné priznať podľa zákona č. 381/2001 Z.z., odvolací súd za ďalšiu otázku zásadného významu považoval otázku 2/ „či súd o uplatnenom nároku môže rozhodnúť podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. septembra 2009 v spojení s rozhodovacou činnosťou SD“.

Súdy v danej veci vychádzali z názoru, že smernice upravujúce povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - tzv. motorové smernice (v súčasnosti platná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/RS zo dňa 16.09.2009) nemajú priamy účinok vo vzťahu medzi jednotlivcami - súkromnoprávnymi subjektmi, ktorý možno preklenúť eurokonformným výkladom iba v prípade potreby interpretácie vnútroštátneho právneho predpisu (čo však nebol daný prípad), pričom zo samotnej podstaty smerníc vyplýva, že nikdy nemôžu mať priamy horizontálny účinok medzi jednotlivcami (tento môžu mať len vo vzťahu k členskému štátu, prípadne k subjektu konajúcom v jeho mene).

Smernice majú špeciálne postavenie v rámci komunitárneho práva Spoločenstva. Smernica ako jeden z prameňov práva Európskej únie (EÚ) je definovaná v čl. 288 ZFEÚ ako záväzná pre každý štát, ktorému je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, ktoré si potom môžu vybrať spôsob vykonania tohto cieľa na vnútroštátnej úrovni, čo znamená, že smernica nie je právne perfektná a jej vykonanie si vyžaduje transpozíciu na vnútroštátnej úrovni. V zásade sa rozlišujú dva druhy účinku (aplikácie) smerníc, a to priamy účinok, na základe ktorého vznikajú subjektom práva a povinnosti, a nepriamy účinok, ktorý spočíva v možnosti účastníka žiadať, aby v konkrétnom prípade súd uplatnil tzv. eurokonformný výklad vnútroštátneho práva v súlade s ustanovením smernice.

Žalovaný vo vyjadrení ďalej citoval judikatúru SD, ktorá postupne skonkretizovala podmienky za splnenia ktorých sa možno domáhať priameho účinku smernice, a to:

- a) márne uplynutie lehoty na transpozíciu smernice,
- b) žiadna alebo nesprávna implementácia smernice (transponovaná neskoro, nesprávne alebo neúplne),
- c) dostatočná jasnosť smernice, tak aby umožnila bezprostrednú aplikáciu; ustanovenia smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát sú dostatočne jasné, presné (určité) a nepodmienené,
- d) nepodmienený vznik práva vyplývajúceho zo smernice, ktorý si na vyvolanie právnych účinkov nevyžaduje prijatie ďalšieho právneho aktu,
- e) priamy účinok nesmie založiť povinnosti jednotlivcom, ako aj právnickej osobe. To znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi, ani obrátený vertikálny priamy účinok použitý verejným subjektom voči súkromnoprávnemu subjektu. SD priznáva možnosť dovolávať sa priameho účinku smernice pred vnútroštátnym súdom vo vzťahu k štátnemu orgánu v prípade, ak štát smernicu neimplementuje riadnym spôsobom alebo ju neimplementuje vôbec. Ak členský štát nesplní svoju povinnosť vyplývajúcu zo smernice, nemôže byť upreté právo jednotlivca dovolávať sa v takom prípade priamo tejto smernice, ak ide o jeho vzťah k členskému štátu.

Priamy účinok (priama aplikácia) ustanovení smernice prichádza do úvahy len subsidiárne, ak eurokonformný výklad problematickeho vnútroštátneho ustanovenia nie je možný. Jednotlivci (súkromnoprávne subjekty) sa teda môžu v konaniach proti členskému štátu priamo odvolávať na ustanovenia smernice výnimočne len vtedy, ak je eurokonformný výklad vnútroštátneho práva vylúčený napr. z dôvodu, že členský štát neprijal včas opatrenia potrebné na vykonanie smernice, alebo prijal opatrenia, ktoré sú s ňou v rozpore, alebo ak vnútroštátne transpozíčné ustanovenia nie sú aplikované v súlade s výsledkom smernice.

Aj v prípade splnenia podmienok pre priamy účinok smernice, je však priamy účinok smernice vylúčený, ak ide o tzv. horizontálny priamy účinok smernice, kedy by mal byť priamy účinok smernice uplatnený v spore medzi jednotlivcami. Touto otázkou sa SD zaoberal v zásadnom rozhodnutí Marshall 152/84, v ktorom judikoval, že „smernica nemôže priamo zakladať práva a povinnosti jednotlivcom a ustanovení smerníc sa nemôže dovolávať jednotlivec v spore proti jednotlivcovi“. Ide o stabilizovanú rozhodovaciu prax SD, čo potvrdzuje aj nasledujúca právna veta „z aktuálnej judikatúry vyplýva, že smernica nemôže zakladať povinnosť jednotlivcovi, takže sa na smernicu ako takú voči nemu nemožno odvolávať. Z toho vyplýva, že sa nemôže, hoci aj jasné, presné a bezpodmienečné ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti, ako také použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci“.

Je zrejmé, že otázka zahrnutia práva pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy do povinného zmluvného poistenia sa týka práv a povinností súkromných subjektov (poistníkov, poistených, poškodených a poisťovní) v právnom vzťahu povinného zmluvného poistenia. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že „priamy účinok (čl. I ods. I druhej smernice, resp. čl. 3 štvrtý pododsek) smernice č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá nahradila prvú smernicu, druhú smernicu a tretiu smernicu, je vylúčený“.

Ako dôkaz žalovaný 2/ uviedol rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016, ale aj uznesenie toho istého súdu sp.zn. 8Cdo/219/2016 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/2219/2016 zo dňa 15.05.2017. Žalovaný 2/ naďalej popieral nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie a nárok uplatnený žalobcom považoval v celom rozsahu za neopodstatnený.

5.6 Žalovaný 2/ sa však vyjadril aj k výške uplatneného nároku tak, že nechce a nejakým spôsobom nemá záujem spochybníť alebo zväčšiť utrpenie, ktoré žalobca prežíval a stále prežíva v súvislosti s nešťastnou nehodou a s úmrtím poškodeného. Je nepochybné, že život príbuzného človeka má nevyčísliteľnú hodnotu, ktorú žiadna suma nenahradí. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto neplní reštitučnú, ale iba satisfakčnú funkciu. Vzhľadom na satisfakčnú funkciu náhrady nemajetkovej ujmy sa žalovanému 2/ javí uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy ako neprímerane vysoká. Podľa žalovaného 2/ by mal súd zohľadniť aj štandardne priznávané sumy v obdobných konaniach, pričom podotýkal, že priznávanie nadhodnotených súm náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by mohlo predstavovať prostriedok neoprávneného obohacovania sa. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Nitra sp.zn. 10C/142/2002 ktorý rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200.000 Sk (6.638,78 Eur), v odôvodnení okrem iného uviedol: „... vzhľadom na veľmi intenzívny zásah do súkromia a spôsobenú citovú ujmu je požadovaný nárok žalobkyne primeraný. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vychádzať, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, a teda samotná závažnosť vzniknutej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Súd pri určení peňažnej náhrady prihliadol na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľnej nehody dcéry žalobkyne a dôsledky, ktoré vyvolali u samotnej žalobkyne, ale aj na to, že išlo i nedbanlivostný trestný čin, kde nebolo v úmysle žalovaného konať týmto spôsobom, a aj na okolnosti dopravnej nehody.“ Žalovaný 2/ doplnil, že žalobkyňa v tomto prípade bola matkou nebohej a išlo o obdobný prípad, kedy bolo usmrtenie spôsobené nedbanlivostným trestným činom.

Ďalej žalovaný 2/ poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/292/2009 zo dňa 07.12.2009 (ktorým bolo odmietnuté dovolanie) a predošlým konaním bola manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do súkromného a rodinného života spôsobeného smrťou manžela vo výške 200.000 Sk (6.638,78 Eur) z pôvodne žiadaných 5.530.000 Sk (185.562,37 Eur). Z rozhodnutia citoval: „V dôsledku tragickej smrti manžela žalobkyne ide o závažnú ujmu, ktorá postihnutej osobe priznáva právo na peňažnú satisfakciu. Jej neprímeranú výšku odôvodnil (pozn. žalovaného 2/: prvostupňový súd) závažnosťou vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Vzhľadom na uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy (5.530.000 Sk) zdôraznil, že zmyslom zadosťučinenia nie je zábezpeka, zdroj obživy, či náhrada príjmov; nemôže ísť ani o neprímerané obohatenie. Vychádzajúc zo všetkých zistených navzájom sa ovplyvňujúcich faktorov u žalobkyne a žalovaného (konanie, ktorého nebolo úmyselné), prihliadajúc na princíp spravodlivého usporiadania vzťahov, za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy považoval 200.000 Sk, a preto žalobu vo zvyšnej časti zamietol.“

5.7 V zmysle ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určí súd výšku náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný 2/ sa domnieval, že žalobcom uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 Eur je neprímerane vysoká aj vzhľadom na to, že žalobca v čase uvedenej dopravnej nehody nebýval so svojim zomrelým synom v spoločnej domácnosti, pričom ich vzájomné vzťahy a ujma spôsobená žalobcovi boli v žalobe žalobcom opísané len veľmi všeobecne. K žalobcom uplatnenej náhrade škody, resp. nákladov spolu v sume 2.688 Eur uviedol, že na úhradu týchto nákladov žalobca nárok nemá, resp. tieto ani riadne nepreukázal, pričom náhrada za kar a náhrada ďalších nákladov za pohreb zomrelého už bola žalovaným 2/ ako poisťiteľom poskytnutá matke zomrelého C. Z., ako je zrejme z Oznámení o likvidácii uvedenej poisťnej udalosti zo dňa 13.12.2019 a zo dňa 15.01.2020. Z týchto dôvodov považoval tieto uplatnené nároky za neopodstatnené a žiadal žalobu žalobcu zamietnuť v celom rozsahu, priznať náhradu trov konania.

6. Žalovaná 1/ doručila súdu dňa 22.07.2020 vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného 2/ v ktorom tvrdila, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaného 2/ o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie z dôvodov ktoré uviedla vo vyjadrení k žalobe. Povinnosť výplaty náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vyplýva žalovanému 2/ z povinného zmluvného poistenia. Žalovaným 2/ citované právne závery v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo/301/2002, 8Cdo/219/2016 považovala za prekonané neskoršou judikatúrou. Poukázala na Čl. 2 ods. 1 C.s.p. podľa ktorých „Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.“ Ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít sú právne názory vyjadrené v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Definícia ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít je premietnutá aj do rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/6/2017 zo 6. marca 2017, v ktorom sa uvádza: „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali“.

Právna otázka či je poisťovňa pasívne vecne legitimovaná a či má povinnosť plniť nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla z povinného zmluvného poistenia bola už riešená ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, rozhodnutie č. 61, uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR č. 8/2018 (Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017) tak, že „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“

Žalovaná 1/ naďalej trvala vo svojich tvrdeniach týkajúcich sa výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy aj nároku na náhradu škody v sume 2.688 Eur, na dôvodoch, ktoré už uviedla vo vyjadrení k žalobe.

7. Dňa 16.11.2020 doručil žalobca vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného 2/ (replika) v ktorom trval na žalobe aj na tom, že žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný podľa zák. č. 381/2001 Z.z. Poukázal na to, že žalovaným 2/ uvádzané rozhodnutia (v ktorých súdy uznali jeho argumenty o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie) sú časovo staršieho dáta, boli už prekonané rozhodnutiami vyšších súdnych autorít, viď Nález ÚS SR č. 666/2016 zo dňa 11.10.2016 ako aj rozsudky prvostupňových a odvolacích súdov v ktorých bola otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ vyplývajúca zo zák. č. 381/2001 Z.z. uznaná tak, že náhrada nemajetkovej ujmy spadá do zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V celom rozsahu trval na podanej žalobe.

Žalobca k vyjadreniu žalovanej 1/ doručeného súdu prvej inštancie dňa 16.11.2020 (tzv. replika) trval na žalobe, poprel tvrdenia žalovanej 1/ o príčine vzniku dopravnej nehody. Trval na tom, že príčinou vzniku dopravnej nehody bola skutočnosť, že žalovaná 1/ nedala prednosť inému účastníkovi cestnej premávky, ktorý ju predchádzal. Ak by si splnila svoju povinnosť a presvedčila by sa, že nie je predchádzaná, ku kolízii by nedošlo, ani keby nebol išiel stanovenou rýchlosťou.

Okolnosti vzájomného spolužitia, podporovania, utužovania rodinných vzťahov boli popísané v podanej žalobe, vedú k nespornému záveru, že konaním žalovanej 1/ došlo k vzniku nemajetkovej ujmy žalobcu a zásahu do práva na ochranu súkromia žalobcu. Náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 Eur považoval za primeranú a trval aj na tom, že žaloba je dôvodne podaná aj proti žalovanému 2/ ktorého zodpovednosť za uplatnené nároky vyplýva z ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti za škodu a podľa ustanovenia § 15 zák. č. 381/2001 Z.z. ide o zodpovednosť poisťovateľa - žalovaného 2/. Žalobca trval na tom, že žalovaná 1/ porušila právnu povinnosť stanovenú v ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka a je nepochybné, že došlo ku vzniku následku v príčinnej súvislosti s porušením predpisov. Zavinenie žalovanej 1/ považoval za preukázané, a pokiaľ žalovaná 1/ rozvíja úvahu o priebehu dopravnej nehody, keď neopodstatnene kladie dôraz na spôsob jazdy

nebohého a prekročenie rýchlosti odvolávajúc sa na znalecký posudok znalca Ing. Dušana Kožiaka, toto tvrdenie žalobca považoval za účelové v snahe vyhnúť sa zodpovednosti. Náklady špecifikované v žalobe v celkovej výške 2.688 Eur sú nákladmi, ktoré bol nútený vynaložiť, aby mu bola poskytnutá adekvátne právna pomoc, pričom náklady na právne služby sú nákladmi v súlade s vyhláškou č. 653/2004 Z.z. a odzrkadľujú úkon právnej pomoci, stratu času, cestovné, režijný paušál a DPH. Nejednalo sa o žiadnu zmluvnú odmenu, ale odmenu v zmysle citovanej vyhlášky, úkony poskytnutých právnych služieb vyplývajú z trestného spisu, ktorý navrhol ako dôkaz pripojiť.

K poslednej časti vyjadrenia žalovanej 1/ v tom, že nie je opodstatnené, aby žalobca uplatnil svoje nároky voči žalovanej 1/, uvádzal, že voľba nárokov voči žalovaným osobám vyplýva z ustanovení Občianskeho zákonníka a § 15 zák. č. 381/2001 Z.z. ktoré citoval. U oboch žalovaných dochádza ku kumulácii zodpovednosti za škodu a to žalovanej 1/ v zmysle ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka, žalovaného 2/ v zmysle ustanovenia § 15 zák. č. 381/2001 Z.z., nakoľko podľa ustanovenia § 4 tohto istého zákona, nemajetková ujma je súčasťou škody vymedzenej v ustanovení § 4 tohto zákona.

8. Súd vykonal dokazovanie zo skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovanými 1/ a 2/, výsluchom žalobcu B.W. Z., oboznámením sa s pripojeným spisom Okresného súdu Lučenec sp.zn. 22T/115/2019, v ňom rozsudku prvostupňového súdu a znaleckého posudku súdneho znalca Ing. Dušana Kožiaka č. 21/2019, prečítaním Oznámení o likvidácii poisťnej udalosti žalovaným 2/, listinných dôkazov tvoriacich súdny spis, oboznámením sa s rozsudkom NS SR sp.zn. 3Cdo/301/2012, uznesením NS SR sp.zn. 8Cdo/219/2016 a zistil tento skutkový stav:

9. Dňa 23.03.2019 asi o 11,50 hod došlo k dopravnej nehode spôsobenej vodičkou osobného motorového vozidla zn. Škoda 105 L, EČV: Z.-XXXAG, ktoré viedla žalovaná 1/ s motocyklom zn. Suzuki SV650 EČV: Z.-XXXBA vedeným vodičom J. Z., v dôsledku čoho došlo k zrážke vozidiel, pričom pri nehode zomrel vodič motocykla J. Z.. Vozidlo, ktoré viedla žalovaná 1/ a bola ním spôsobená dopravná nehoda bolo povinne zmluvne poistené zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného 2/ ako poisťiteľa poisťnou zmluvou č.: 8987092445, čo v konaní nebolo sporné.

10. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/115/2019-442 zo dňa 05.11.2019, ktorý čo do uznania viny a rozhodnutia o treste nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 05.11.2019 a vo výroku o náhrade škody dňa 21.11.2019, bola „žalovaná 1/ uznaná za vinnú, že dňa 23.03.2019 asi o 11,50 hod po ceste č. III/2715 v smere od obce X. viedla osobné motorové vozidlo zn. Škoda 105 L EČ: Z. XXXAG, kde sa plne nevenovala vedeniu vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho v trojramennej križovatke začala odbočovať vľavo na cestu č. III/2641 vedúcu od obce F. aj napriek tomu, že v tom čase už bola zľava predchádzaná motocyklom zn. Suzuki SV 650 EČ: Z.-XXXBA, vedeným po ceste č. III/2715 v smere od obce X. na obec A., vodičom J. Z., v dôsledku čoho došlo k zrážke vozidiel, pričom pri nehode utrpel vodič motocykla J. Z. zranenia, a to úrazovo krvácajú šok pri rozsiahlom krvácaní do pohrudničných dutín z roztrhnutých ľavých pľúc pri zlomeninách rebier, ktorým podľahol na mieste nehody a takým konaním obvinená porušila ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) a ustanovenia § 19 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobila smrť, čím spáchala, prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, za čo bola žalovaná 1/ odsúdená a uložený jej bol trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmieňaným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov. Žalovanej bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní troch rokov. Poškodení I.. B. Z., C. Z. a Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s. so sídlom Cintorínska 5, Nitra, IČO: 35 942 436 boli so svojim nárokom na náhradu škody odkázaní na civilný proces.“

11. V trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok č. 21/2019, súdnym znalcom Ing. Dušanom Kožiakom, z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave, ktorý určil príčinu tragickej dopravnej nehody. Znalec v ňom určil za technickú príčinu vzniku dopravnej nehody súčinnosť nesprávnej techniky jazdy vodiča motocykla Suzuki SV 650, ktorý vykonával predchádzanie vozidla zn. Škoda 105L v križovatke, kde to nie je dovolené a nesprávnej techniky jazdy vodičky vozidla Škoda 105L (žalovanej 1/), ktorá situáciu so svojim vozidlom vyhodnotila nesprávne v dôsledku čoho začala vykonávať manéver odbočovania vľavo aj napriek tomu, že motocykel Suzuki SV 650 sa nachádzal za jej vozidlom v pozdĺžnej vzdialenosti cca 23,6 m.

V technike jazdy vodičky vozidla zn. Škoda 105L (žalovanej 1/) znalec zistil nasledujúce nesprávne prvky: „Vodička uvedeného vozidla začala odbočovať vľavo v čase cca 1,3 sekundy pred zrážkou, kedy sa motocykel zn. Suzuki SV 650 jazdiaci rýchlosťou cca 107,8 km/h ľavým jazdným pruhom vyššie

k stredovej deliacej čiare nachádzal vo vzdialenosti cca 23,6 m za jej vozidlom. Tým, že s vozidlom začala odbočovať vľavo, došlo k vzniku kolíznej situácie, pretože vodič motocykla Suzuki SV 650 jazdiaci rýchlosťou cca 107,8 km/h vo vzdialenosti 23,6 m za jej vozidlom (teda nesprávnou technikou jazdy) už nemal možnosť znížiť rýchlosť jazdy tak, aby zostal za vozidlom Škoda 105L. To, že vodič motocykla Suzuki SV 650 neznižil rýchlosť jazdy, mohla vodička vozidla Škoda 105L vyhodnotiť sledovaním situácie za svojim vozidlom cez spätné zrkadlá počas znižovania rýchlosti, ktoré začala vykonávať v čase cca 8,7 sekundy pred zrážkou.“

V technike jazdy vodiča motocykla Suzuki SV 650 boli znalcom zistené nasledujúce nesprávne prvky: „Tým, že vodič motocykla Suzuki SV 650 sa rozhodol predchádzať vozidlo Škoda 105L v križovatke, teda v mieste kde to nie je dovolené, vytváral kolíznu situáciu, ďalším nesprávnym prvkom v jeho technike jazdy bola skutočnosť, že predchádzanie vozidla Škoda 105L vykonával takým spôsobom, že nedodrжал od neho bezpečný bočný odstup a v čase dopravnej nehody jazdil so svojim motocyklom rýchlosťou vyššou (111,3 km/h) ako bola v mieste dopravnej nehody dovolená (90 km/h)“.

12. Znalec tiež posúdil možnosť zabránenia nehody vodičkou vozidla Škoda 105L ako aj vodičom motocykla Suzuki SV 650 a uviedol, že „vodička vozidla Škoda 105L (žalovaná 1/) mohla dopravnej nehode zabrániť tak, ak by správne vyhodnotila situáciu v spätných zrkadlách a odbočovanie zatáčania vľavo by vykonala až potom, ako ju predíde motocykel Suzuki SV 650. Vodič motocykla Suzuki SV 650 mohol dopravnej nehode zabrániť tak, ak by nepredchádzal vozidlo Škoda 105L v križovatke, ale včas znížil rýchlosť jazdy tak, aby zastal za vozidlom Škoda 105L“.

Zároveň znalec v znaleckom posudku uviedol, že „rýchlosť motocykla Suzuki SV 650 v čase stretu s vozidlom zn. Škoda 105L bola cca 78 km/h na začiatku nehodového deja cca 111,3 km/h. Uvedená rýchlosť nebola primeraná situácii v čase a mieste nehody, pretože touto rýchlosťou motocykel Suzuki SV 650 jazdil pred križovatkou vyznačenou zvislou dopravnou značkou upozorňujúcou prednosť v jazde P6 - križovatka s vedľajšou cestou, ktorá bola osadená vo vzdialenosti 176,1 m pred križovatkou. Predmetná rýchlosť 111,3 km/h bola zároveň vyššia ako najvyššia dovolená rýchlosť v mieste dopravnej lehoty 90 km/h.“ Znalec ďalej uviedol, že „pokiaľ by vodič motocykla Suzuki SV 650 v čase dopravnej nehody na začiatku reakcie na vozidlo Škoda 105L sa pohyboval najvyššou dovolenou rýchlosťou t.j. 90 km/h a reagoval by tak ako v čase dopravnej nehody (cca 2,5 sekundy pred zrážkou), keď vozidlo Škoda 105L ešte nemenilo smer svojej jazdy doľava - neprechádzalo stredovú čiaru, čiže nevykonávalo samotný úkon odbočovania doľava a vodič motocykla Suzuki SV 650 nemohol ešte rozpoznať, že vozidlo Škoda 105L mení smer jazdy doľava (a svoj motocykel brzdil so spomalením cca $a = 5,5$ m/sekundu-2, ktoré bolo vyššie ako povolené spomalenie, mohol dopravnej nehode zabrániť.“

13. Žalobca na pojednávaní dňa 10.11.2021 tvrdil, že s bývalou manželkou uzavreli manželstvo v roku 1991, do roku 1999 sa spoločne starali o ich dve deti, žalobca bol policajt a manželka bola zamestnaná vo VÚB, a.s. Vždy sa o deti starali, spolu ich s manželkou vychovávali, keď bolo treba išiel po ne do školy, do škôlky, k lekárovi, spolu chodili na výlety, s deťmi trávili voľný čas. Rozviedli sa v roku 1999, ale ešte pol roka predtým začali stavať záhradnú chalupu, dostaval ju prevažne on, chlapci mu pomáhali, manželku to nezaujímalo. Žalobca to robil pre rodinu a po rozvoze manželstva sa s deťmi pravidelne stýkal, pravidelne platil výživné. V roku 2005 začal jazdiť na kamióne v medzinárodnej doprave (za hranicami bol aj 2-3 mesiace, ale výživné platil). V dobe keď prestal byť policajtom, bol asi pol roka evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, vtedy požiadal o zníženie výživného, jeho návrhu bolo vyhovené, ale neskôr keď sa jeho finančná situácia zlepšila, všetko výživné doplatil. S deťmi bol v kontakte, či už telefonicky, vždy keď sa vrátil domov stretli sa. Predložil súdu fotografie z doby, keď boli deti ešte malé, kým manželstvo s matkou detí nebolo rozvedené. Predložil aj fotografie ktoré boli z neskoršieho obdobia. Z fotografie na Vianoce 2005, kedy deti navštívili vyplýva, že deťom kúpil domáce kino a majú ho doteraz. Obom synom začal sporiť, uzavrel poisťné zmluvy, nebohému synovi platil poisťné po 22,21 Eur mesačne, ktoré skončilo tým, že syn umrel. Druhému synovi A. platí poisťné v poisťovni Amslico AIG (poistený A. Z. 2008-2092, č.l. 239) po 17,56 Eur mesačne stále. Jeho manželstvo s matkou detí bolo rozvedené v dobe, keď nebohý J. mal 4 roky a A. 8 rokov. Žalobca tvrdil, že po ukončení základnej školy začal J. navštevovať 8 ročné gymnázium, ktoré ukončil a v štúdiu pokračoval na Univerzite Mateja Bela a hoci nežiadal zvýšenie výživného sám žalobca sa rozhodol, a hneď v prvom ročníku mu začal na jeho účet posilať okrem výživného, po 50 Eur mesačne, navyše. V druhom ročníku mu takto posielal 100 Eur mesačne a neskôr nastala situácia, že neurobil jednu skúšku, semester si musel hrať sám, čo bolo v roku 2016. Keďže boli v kontakte, rozprávali sa, peniaze si nepýtal ale povedal, čo sa mu stalo, na čo žalobca reagoval tým, že nie je žiaden problém, nech povie, koľko treba zaplatiť, že to zaplatí. Žalobca zdôraznil, že s oboma synmi bol v kontakte aj keď bol v cudzine cez Skype, nebohému Tomášovi zaplatil

dňa 16.11.2016 600 Eur, čo preukázal, bolo to školné za rok 2016/2017. Platil internetbankingom a keďže nebohý potreboval dôkaz o zaplatení, vystavili mu ho v ČSOB, a.s., aby mohol pokračovať v štúdiu. Po rozvoze manželstva mal s deťmi upravený styk, bývalá manželka mu v styku bránila, bolo aj také obdobie, že sa s deťmi nestretával, pretože nechcel nasilu styk vymáhať. Presne si nepamätal kedy, ale nebohý J. si chcel urobiť vodičské oprávnenie na riadenie motorky, mohol mať 17 rokov. Vtedy mu za vodičské oprávnenie zaplatil okolo 180 Eur. Bol dobrý študent, cestoval, v lete 2017 letel do Švédska, žalobca sa zaujíma ako doletel, či je všetko v poriadku a dal mu vreckové. Neskôr si nebohý J. urobil plavecký záchranársky kurz, splnil všetky podmienky a vznikla mu možnosť vycestovať do USA, čo bolo v lete 2017. Pri tej príležitosti mu poslal na účet 250 Eur a keď bol v cudzine, znova mu poslal 250 Eur 14.06.2017, čo si žalobca pamätal preto, že vtedy sa mu narodila dcéra a J. mu z Ameriky gratuloval. Čo sa týka jazdenia, nebohý nemal veľa rokov, ale už v USA mu zverili vedenie motorového vozidla, žalobca tvrdil, že mal skúsenosti. V USA zachránil život nejakému dieťaťu, ktoré sa pošmyklo, zapadol mu jazyk a nebohý dostal aj nejaké ocenenie. Už v Amerike nakúpil nejaké veci svojej malej sestre, keď sa vrátil, tak spolu s A. prišli ku žalobcovi na návštevu a veci ktoré mu priniesli má doteraz v domácnosti. V jeseni 2017 mala dcéra žalobcu pol roka, boli krstiny, obaja synovia prišli automaticky na krstiny, boli u sestry žalobcu v Havrilove, čo v prípade potreby by vedel preukázať fotografiami v tablete. Žalobca tvrdil, že so synmi bol stále v kontakte, či boli Vianoce, alebo išiel k svojej sestre, Veľkú noc, vždy o nich vedel. Pomoc žalobcu bola napríklad aj v tom, že keď mali nejaké problémy, tak im pomohol. Nebohý J. mal poisťňu udalosť, hneď mu volal, potreboval jeho pomoc. Žalobca mu pomohol, všetko čo bolo treba zaplatil, vybavil. Čo sa týka staršieho A., ten sa tak dobre neučil, mal aj iné problémy, o ktorých bývalá manželka nevie, vznikli mu nejaké dlhy, žalobca ich za neho zaplatil, čím dokazoval, že aj takto sa staral o synov vtedy, keď mali problémy. Na fotografiách ktoré predložil boli zachytené ich spoločné chvíle s deťmi, keď bol s nimi v Srebrenici autobusom, inokedy išli letecky do Grécka na Rhodos a boli aj v Neipori. Na výlety ich bral preto, že chcel tráviť s nimi viac času a nekupoval im stále darčeky. Len tieto tri dovolenky ktoré si pamätal stáli v tej dobe na Slovensku minimálne 100.000 Sk. Počas doby, keď chodil s deťmi na dovolenky, nikdy od matky nepýtal peniaze na to, na náhradu výdavkov. So synmi chodil na dovolenky aj po Slovensku, boli v Štúrove, Poprade, Sielnici, v Bojniciach. Žalobca je poľovník, s oboma synmi bol dvakrát na poľovníckej výstave v Nitre. V roku 2019 sa mu konečne podarilo vysporiadať ich spoločne nadobudnutú záhradnú chatu s bývalou manželkou tak, že jej vyplatil sumu 3.000 Eur v januári 2019 a keď sa stalo toto nešťastie, tak v tom istom roku volala a posielala SMS správy, že nemá na hrob a žiadala požičať 1.500 Eur, ktoré jej požičal. Žalobca uviedol, že niežeby nechcel požičať peniaze, ale už bol finančne vyčerpaný, pretože má maloletú dcéru, jeho terajšia manželka ešte nepracovala a jeho finančná situácia nebola vždy uspokojivá. Nakoniec sa dozvedel, že bývalej manželke bolo všetko preplatené, hoci jeho dohoda s ňou bola taká, že sumu 1.500 Eur vráti. Hrob stá 1.200 Eur, poslal jej 1.500 Eur, čiže ho zaplatil on, nie ona. Dostala ešte navyše sumu 300 Eur.

14. O tragickej nehode J. sa dozvedel, keď bol v Českej republike, v Hradci Králové, kde vykladal tovar. Na vykládku čakal 4 dni, bola to jeho posledná cesta, vracal sa z mesta. Keď išiel z kamióna, zazvonil mu telefón a volal mu jeho kamarát, terajší riaditeľ Obvodného oddelenia PZ v Poltári. Spýtal sa ho len či má syna J., a keď odpovedal áno, žalobca vedel, že je zle. Nemohol iné urobiť, musel vykládku dokončiť a ísť autom do Strakoníc. Pamätal si na to, že v noci sa vracal autom na Slovensko, hlavu mu išlo roztrhnúť, v živote takú situáciu nezažil, potom prišiel na pohreb a po pohrebe musel odísť znovu do Čiech, aby prácu dokončil, vrátiť sa nazad a viac tam už nešiel. Nezávisle na tom, ako sa mu J. zabil už v tej firme skončil, nechcel chodiť do zahraničia, chcel byť doma, chcel byť so synmi. Žalobca tvrdil: „ja nemám vyložené fotografie. Ja sa nemôžem pozerať na fotografie, pretože tam vidím Tomáška, v kamióne šoférujem, rozmýšľam, aj sa rozplačem, keď si na to všetko spomeniem. Kto to nezažije, nevie o tom, aký je to pocit toho človeka, že si už bude niešť, že to si už bude niešť až dokonca.“

15. Žalovaná 1/ v konaní preukázala dôkaz - žalobu žalobcov 1/ C. Z., 2/A. Z. proti žalovaným 1/A.X. A. a 2/Genereali Poistovňa, a.s. o náhradu nemajetkovej ujmy. Konanie je vedené na tunajšom súde pod sp.zn. 11C/17/2020 a v ňom bývalá manželka žalovaného v žalobe tvrdila, o vzťahoch medzi žalobcom a jeho synom, prípadne aj druhým synom, že „Žalobcovia 1/ a 2/ si boli s J. Z. obzvlášť blízki od roku 1999 žili v spoločnej domácnosti bez otca. Žalobkyňa 1/ vychovávala svojich synov sama s pomocou svojich rodičov. Otec sa o svojich synov veľmi nezaujímal, navštevoval ich len sporadicky a ani finančne im veľmi nepomáhal. Žalobkyňa 1/. žila niekoľko rokov v jednej domácnosti so svojimi synmi len sama, napriek ťažkému životnému obdobiu si boli všetci navzájom veľkou oporou.“ K tomuto tvrdeniu žalobca uviedol, že vo svojej výpovedi jasne pomenoval, že bývalá manželka nie dobre znášala to, že sa rozvedli, dokonca sa vyjadril, že ho nenávidela a, že synovia sa veľakrát s ním stretli bez toho, aby ona o tom

vedela. Tomu nasvedčovalo len to, aké bolo jej správanie, ale to ešte neznamená, že žalobca nestrádal a netrpel potom, ako došlo k dopravnej nehode.

16. Žalovaná 1/ dňa 28.02.2020 doručila súdu potvrdenie o tom, že bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 15.10.2018 do 05.05.2019 vrátane, od 10.04.2018 do 17.09.2018 vrátane, od 28.07.2017 do 31.03.2017 vrátane, od 20.02.2006 do 08.05.2006 vrátane, od 17.05.2004 do 08.11.2005 vrátane. Potvrdenie o poberaní prídavku na dieťa A. A. E. XX.XX.XXXX a tento poberá od 01.05.2019 do 31.05.2044, potvrdenie o poberaní dávky v hmotnej núdzi zo dňa 10.01.2020 podľa ktorého bola v období: od 01.02.2004 do 31.07.2004 členom domácnosti, ktorej sa poskytovala pomoc v hmotnej núdzi, od 01.08.2004 do 30.09.2004 členom domácnosti, ktorej sa poskytovala pomoc v hmotnej núdzi, od 01.11.2007d o 28.02.2017 príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, od 01.01.2019 do 31.05.2019 príjemcom pomoci v hmotnej núdzi. V roku 2017 poberala hmotnú núdzu v januári v sume 75,10 Eur, vo februári a marci 75,10 Eur a v apríli 40,90 Eur. Potvrdením od Sociálnej poisťovne - pobočka Lučenec o nároku na materské žalovaná 1/ preukazovala, že nárok na materské jej vznikol od 23.03.2019 do 15.11.2019. Nárok na rodičovský príspevok jej vznikol od 01.11.2019 v súvislosti s narodením dieťaťa A. A. do trvania podmienok.

17. Žalovaný 2/ preukázal, že bývalej manželke žalobcu likvidoval na základe Oznámenia o likvidácii poistných udalostí č. 6401065397 dňa 13.12.2019 náhradu škody pri smrteľnom úraze v zmysle § 449 Občianskeho zákonníka, § 101 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení takto:
Náhrada za pomník v zmysle zák. č. 586/2008 Z. z. LIMIT (maximum) 663,88 Eur,
Náhrada primeraných nákladov spojených s pohrebom,
-pohrebná služba 1.062,72 Eur,
-urna 80 Eur,
-smútočné ošatenie zomrelého 98,60 Eur,
-smútočné ošatenie pozostalých 1/3 zo 149,67 Eur (65,67 Eur + 84 Eur) 49,89 Eur,
-náhrada poskytnutá z nemocenského poistenia -79,67 Eur.
Náhrada poistného plnenia v sume 1.875,42 Eur bola poukázaná na číslo účtu IBAN S. XXXX XXXX/ XXXX. Z oznámenia tiež vyplynulo, že úhradu služieb Kamenárstva Ulický za p. A.Š. A. a C. A., ako aj úhradu karu zo dňa 16.06.2019 nemohli uhradiť, nakoľko nesúviseli s dopravnou nehodou zo dňa 23.03.2019.
Oznámením o likvidácii poistnej udalosti č. 6401065397 žalovaný 2/ dňa 15.01.2020 bývalej manželke žalobcu likvidoval náhradu škody - úhradu karu 400,50 Eur a poistné plnenie jej poukázal na to isté číslo účtu ako je uvedené vyššie.

18. Žalobca v konaní doručil dôkaz o finančných daroch zasielaných nebohému J. na jeho sviatky, ale aj finančných prostriedkoch, ktoré uvádzal vo svojom vyjadrení v žalobe. Dôkazy sú na č.l. 24-211, 239 a žalovanými 1/ a 2/ neboli spochybnené.

19. V súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu na zaplatenie náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vo výške 700 Eur zástupca žalobcu na výzvu súdu zo dňa 27.11.2020, doručil špecifikáciu úkonov právnej služby takto:
- preddavková faktúra č. 20190062 v sume 350 Eur, dátum vyhotovenia 30.05.2019, dátum splatnosti dňa 13.06.2019 (príprava, prevzatie vecí, prvá porada),
- faktúra č. 13190051 v sume 350 Eur, dátum vyhotovenia dňa 28.05.2019, dátum splatnosti dňa 28.05.2019, doklad o zaplatení sumy 350 Eur,
- preddavková faktúra č. 20190103 v sume 350 Eur, dátum vyhotovenia dňa 04.09.2019, dátum splatnosti dňa 18.09.2019 (preštudovanie spisu na OR PZ LC OKP LC),
- faktúra č. 13190094 v sume 350 Eur, dátum vyhotovenia dňa 17.09.2019, dátum splatnosti dňa 17.09.2019 - doklad o zaplatení sumy 350 Eur.
Žalobcov právny zástupca používal pri výpočte trov právneho zastúpenia, kde v trestnom konaní vystupoval ako splnomocnenec pozostalého po poškodenom, výlučnej vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie služieb. Súdu uviedol aj tú skutočnosť, že žalobcu zastupoval v trestnom konaní v ktorom bola žalovaná 1/ odsúdená za spáchaný trestný čin, prečin usmrtienia, podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Z tohto dôvodu s poukazom na zákonné ustanovenie splnomocnenec poškodeného v trestnom konaní použil ustanovenie § 12 ods. 3 písm. a) vyhlášky 655/2004 Z.z. podľa ktorého, „tarifná odmena advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a v konaní o priestupkoch“, ods. 3 „pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je

základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica a) neprevyšuje päť rokov, jedna dvanásťtina výpočtového základu“. Úkony právnej služby špecifikoval takto: 27.05.2019 Príprava, prevzatie vecí, podpísanie splnomocnenia na zastupovanie (1 úkon - 73,66 Eur, RP 10,62 Eur, DPH 16,86 Eur, suma spolu 101,14 Eur), 04.06.2019 študovanie spisu na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Lučenec, Odbor kriminálnej polície Lučenec - zabezpečenie znaleckého posudku - 1 úkon 73,66 Eur, RP 10,62 Eur, DPH 16,86 Eur, spolu suma 101,14 Eur, cestovné (8,5 l/100 km x 1,206) + 0,193 x 272,40 km) = 80,50 Eur, strata času § 17 ods. 1 (8 x 0,5 hod) = 141,60 Eur, spolu suma 323,24 Eur, dňa 14.06.2019 porada s otcom nebohého vo AK uskutočnená - zúčastnený, 15,00 - 16,30 hod, jeden úkon 73,66 Eur, RP 10,62 Eur, DPH 16,86 Eur, spolu suma 101,14 Eur, 03.09.2019 preštudovanie vyšetrovacieho spisu a uplatnenie nárokov pozostalého po nebohom - uskutočnené na OR PZ LC, OKP LC - zúčastnený, jeden úkon 73,66 Eur, RP 10,62 Eur, DPH 16,86 Eur, spolu suma 101,14 Eur, cestovné (8,5 l/100 km x 1,222) + 0,193 x 272,40 km) = 80,86 Eur, strata času § 17 ods. 1 (8 x 0,5 hod) = 141,60 Eur, spolu suma 323,60 Eur, dátum 05.11.2019 pojednávania na Okresnom súde Lučenec - uskutočnené - zúčastnený, 1 úkon - 73,66 Eur, RP 10,62 Eur, DPH 16,86 Eur, spolu suma 101,14 Eur, cestovné (8,5 l/100 km x 1,238) + 0,193 x 272,40 km) = 81,24 Eur, strata času § 17 ods. 1 (8 x 0,5 hod) = 141,60 Eur, spolu suma 323,98 Eur. Právny zástupca žalobcu a v trestnom konaní splnomocnenec poškodeného (otca nebohého) vykonal hore uvedené úkony, ktoré spolu predstavujú celkovú sumu vo výške 1.173,10 Eur. Dohodou klienta a splnomocnenca bola náhrada ustálená na sumu 700 Eur a túto žiadal aj v trestnom konaní a následne v tomto konaní zaplatiť.

Sumu 50 Eur špecifikoval žalobca za úkon zo dňa 14.06.2019, kedy žalobca cestoval do sídla advokátskej kancelárie jeho splnomocneného právneho zástupcu na poradu vo veci samej a túto žiadal v konaní zaplatiť, ako zodpovedajúcu nevyhnutným nákladom na absolvovanie porady.

20. V súvislosti s úsporami tvorenými nebohému J. na poistnom zástupca žalovanej 1/ na pojednávaní dňa 10.11.2021 predložil súdu zápisnicu z pojednávania dňa 31.05.2021 v spore vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 11C/17/2020 a v ňom poukázal na stranu 8, kde sa vyjadrovala bývalá manželka žalobcu a uviedla „Ja mám vedomosť, viem o tom, že mal uzatvorené J. životné poistenie, ktoré uzatvoril jeho otec, a po jeho smrti bola vyplatená čiastka okolo 5.700 Eur, avšak tieto boli všetky poukázané na účet otca J.Á., čiže A. (druhý syn žalobcu) nedostal nijaké peniaze z tejto poisťky. Neskôr po 3 mesiacoch mi zo strany ex manžela bola poukázaná čiastka 1.500 Eur, ktorú najskôr žiadal vyplatiť A., avšak neskôr mi napísal, že týmto mi prispieva aj na pohreb J.. V texte bolo výslovne napísané, že prispieva na hrob pre J.“ Žalobca na pojednávaní dňa 10.11.2021 k uvedenému poistnému plneniu tvrdil, že po tragédii ktorá sa stala mu bolo vyplatené poisťovňou poistné plnenie o niečo viac ako 2.500 Eur. Z tejto sumy 1.500 Eur poukázal bývalej manželke na pomník, zostala na účte žalobcu suma 1.000 Eur s tým, že keď budú všetky jeho nároky, ktoré si uplatňuje v tomto konaní vysporiadané, celú sumu 1.000 Eur zašle druhému synovi A. na jeho účet. Hoci na prvom pojednávaní žalobca tvrdil, že druhý syn bol tou osobou, ktorá bola oprávnená prijať poistné plnenie a prečo ho doteraz v sume 1.000 Eur nedostal, odpovedal žalobca tak, že boli tam ešte nejaké nároky a vedel o tom, že keď by ich bol poslal, použila by ich bývalá manželka a tiež si nebol celkom istý, či druhý syn dokáže hospodáriť s týmito finančnými prostriedkami, nevedel by na čo ich použil. Obavu mal preto, že v minulosti mu bol A. dlžný sumu okolo 600-700 Eur, ktorú doteraz nezaplatil. Taktiež nejaké dlhy, ktoré spôsobil A. a on o tom veľmi dobre vie. Preto sumu 1.000 Eur doteraz druhému synovi doteraz neposlal.

21. Súd tiež zistil, že na pojednávaní dňa 31.05.2021 tunajší súd rozhodol rozsudkom sp.zn. 11C/17/2020 o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tak, že „žalovaní 1/ a 2/ (v spore sp.zn. 10C/1/2020 ide o totožné strany sporu na strane žalovaných) sú povinní zaplatiť žalobkyni 1/ (bývalá manželka žalobcu) náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.000 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného, ďalej sú povinní zaplatiť žalobcovi 2/ (druhý syn žalobcu a bývalej manželky) nemajetkovú ujmu 4.000 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobkyne 1/ a žalobcu 2/ zamietol a tiež rozhodol o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 100 % z prisúdených súm do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.“

22. V citovanom rozsudku súd ustálil mieru zavinenia a spoluúčasti na tragickej dopravnej nehode na strane nebohého J. Z. vychádzajúc zo znaleckého posudku č. 21/2019 75 % a spoluúčasť žalovanej 1/ na vzniknutej tragickej nehode 25 %, ktorú premietol aj do výšky konečného priznania náhrady nemajetkovej ujmy obom žalobcom.

23. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka ku dňu 05.11.2019, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

24. Podľa § 13 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

25. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

26. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

27. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

28. Podľa § 788 Občianskeho zákonníka, Poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

Poistná zmluva obsahuje najmä

a) výšku poistnej sumy, v prípade poistenia osôb výšku zaručenej poistnej sumy,

b) výšku poistného, jeho splatnosť a či ide o jednorazové poistné alebo bežné poistné,

c) poistnú dobu,

d) údaj o tom, či je dohodnuté, že v prípade poistenia osôb sa bude oprávnená osoba podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom,

e) práva a povinnosti poisťovateľa, poisteného a toho, kto s poisťovateľom uzaviera poistnú zmluvu,

f) výšku odkupnej hodnoty, ktorú poisťovateľ vyplatí v prípade poistenia osôb pri predčasnom ukončení poistenia.

Súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poistiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poistiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

V poistnej zmluve sa možno od poistných podmienok odchýliť len v prípadoch v nich určených. V iných prípadoch sa možno odchýliť, len pokiaľ je to na prospech poisteného.

29. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

30. Podľa § 4 ods. 2 písm. c) citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnenne odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnenne krátil poskytnuté poistné plnenie.

31. Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda

vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

32. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať 21).

33. Podľa § 19 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pred odbočovaním a počas odbočovania je vodič povinný dávať znamenie o zmene smeru jazdy. Vodič pri odbočovaní nesmie ohroziť vodiča idúceho za ním. Vodič je povinný pri odbočovaní dbať na zvýšenú opatrnosť. Vodič vozidla idúceho za vozidlom, ktoré odbočuje, musí dbať na zvýšenú opatrnosť a svojou jazdou nesmie ohroziť vodiča odbočujúceho vozidla.

34. Súd na základe zisteného skutkového stavu veci, po vykonanom dokazovaní, vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení právnych predpisov, dospel k záveru, že žaloba žalobcu je čiastočne dôvodná. Žalobca sa v konaní domáhal náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej úmrtím svojho syna, ktoré spôsobila neobstaraním konaním žalovaná 1/ v rámci prevádzky svojho motorového vozidla, spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, za čo bola odsúdená rozsudkom tunajšieho súdu.

35. Súd vychádzal z uplatneného nároku a konštatuje, že žalobca v konaní preukázal aktívnu vecnú legitimitáciu. Podľa ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka je zabezpečená posmrtná ochrana osobnosti občana jeho príbuznými a podľa tohto ustanovenia po smrti fyzickej osoby patrí právo na uplatnenie ochrany osobnosti zomrelej fyzickej osoby manželovi a deťom a ak ich niet, tak rodičom. V danom prípade teda uplatňoval právo podľa citovaného ustanovenia otec nebohého. Realizácia posmrtnej ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutému občanovi, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti je aj ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných a to manžela a deti a ak ich niet, rodičov. Zákon týmto osobám priznáva právo uplatňovať ochranu osobnosti osobitným výslovným predpisom preto, lebo toto právo, ako čisto osobné, smrťou občana zaniká, a teda neprechádza na dedičov, takže uvedené subjekty, najmä spomenutí príbuzní, by ho nemohli vykonať z titulu, že ho zdedili.

Obsah tohto práva je zhodný s obsahom práva, ktorý patril zomrelému občanovi; preto osoby uvedené v § 15 Občianskeho zákonníka môžu na ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby použiť všetky právne prostriedky, ktoré vymedzuje ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, teda aj žalobu na zadosťučinenie v peniazoch (tzv. peňažnou satisfakciou). Opak toho totiž nemožno vyvodit' zo žiadneho z ustanovení § 11-15 Občianskeho zákonníka. V zmysle ustálenej judikatúry možnosť priznania náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch aj pozostalým, možno vyvodit' aj zo všeobecnej zásady platnej v demokratických právnych štátoch v zmysle ktorej „je nemravné akúkoľvek ujmu neodškodniť“. Zároveň v konaní bolo nesporne preukázané, že žalobca splnil aj podmienku aktívnej vecnej legitimitácie domáhať sa práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, kde smrťou syna žalobcu došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, nakoľko možno konštatovať, že súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými a rešpektovanie súkromného teda aj rodinného života musí zahŕňať aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné mimo iné tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovým a kultúrnym, väzbám predstavovať natoľko vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvoj osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma, ktorá znižuje jeho dôstojnosť, či vážnosť v spoločnosti. Z tohto pohľadu Občiansky zákonník dáva podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Smrť fyzickej osoby v dôsledku zavineného protiprávneho konania vo všeobecnosti predstavuje následok, ktorý nie je možné odstrániť a nie je možné ho ani napraviť, a tak znamená pre pozostalých nereparovateľnú citovú ujmu a zásah do ich života, do ich práva a ochranu osobnosti a do práva na život zomrelej osoby. Pokiaľ ide o výšku tejto nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, súd prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá spočívala v smrti syna žalobcu. Pokiaľ ide o určenie výšky tohto odškodnenia (nemajetkovej ujmy) súd sa pri jej určení ďalej spravoval úvahou, či je vôbec v peniazoch ocenenie ľudský život. Inými slovami, či je objektívne možné vôbec stanoviť akékoľvek kritériá na peňažné vyčíslenie straty blízkej osoby. Súd dospel k záveru, že stanoviť všeobecne aplikovateľné kritériá na určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby ako následku protiprávneho

konania škodcu nie je objektívne možné, pretože ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v podstate v peniazoch nevyčísliteľná, možno iba zmierniť ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov upravených v Občianskom zákonníku. Je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych osôb, akú ujmu a traumy predstavuje pre nich smrť osoby blízkej, ktorú osobu stratili v dôsledku protiprávneho zavineného konania inej osoby. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že dopravná nehoda (tak ako je popísaná v bode 1. tohto rozsudku) sa stala v dôsledku nedbanlivosti žalovanej 1/, ktorá svoj čin viackrát oľutovala. Zúčastnila sa prvého pojednávania, v konaní preukázala svoje aktuálne rodinné a sociálne pomery, je samo živiteľka, vyživovaciu povinnosť má k maloletému dieťaťu. V konaní bolo nesporne preukázané, že pri dopravnej nehode protiprávnym nedbanlivostným konaním žalovanej 1/ bola zavinená smrť syna žalobcu, že vzťah medzi žalobcom a nebohým synom bol štandardný, taký, aký je možné očakávať od normálnych rodinných vzťahov v prípade rozvedeného manželstva žalobcu. Hoci bolo preukázané, že manželstvo žalobcu bolo rozvedené v dobe, keď bol nebohý J. útleho veku, mal 4 roky, ale výsluchom žalobcu v kontexte s dôkazmi predloženými v priebehu súdneho konania (fotografie a poskytovanie finančných prostriedkov, finančných darov na sviatky nebohého, vrátane platenia poisťného nielen nebohému, ale aj druhému synovi) je dôkazom o tom, že žalobca preukázal, že sa po rozvedení manželstva naďalej o deti staral, plnil si vyživovaciu povinnosť k nim, bol s nimi v kontakte a nebohý J. s bratom ho navštevovali. Žalobca tiež preukázal, že po ukončení štúdia nebohého J. na strednej škole, keď sa rozhodol pokračovať v štúdiu na vysokej škole mu naďalej, nad rámec výživného prispieval sumou 50 Eur mesačne, zaplatil mu školné v dobe keď neurobil skúšku a musel hradiť študijné náklady školského semestra. Tiež preukázal, že v dobe keď nebohý J. odišiel do zahraničia, finančne mu prispel nielen na cestu ale mu zaslal finančné prostriedky aj do zahraničia. Súd uveril tvrdeniu žalobcu v tom, že v dobe, keď už mal založenú novú rodinu a v druhom manželstve sa mu narodila dcéra, nebohý J. mu telefonicky gratuloval a následne sa aj s druhým synom žalobcu zúčastnili krstín ich nevlastnej maloletej sestry. Súd preto uzatvára, že z dokazovania vyplynulo, že medzi žalobcom a nebohým J. prebiehali sporadické návštevy, vzájomná pravidelná informovanosť a zdieľanie aktuálnych radostí a starostí, ktoré prinášal život. Žalobca v dobe, keď došlo k tragickej dopravnej nehode pracoval ako vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy. Následne po dopravnej nehode prestal v uvedenej firme pracovať, nechcel chodiť do zahraničia, chcel byť doma. Tieto všetky okolnosti súd zohľadňoval pri určení výšky nemajetkovej ujmy.

36. Súd je v zmysle § 193 C.s.p. viazaný právoplatným rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/115/2019-342, ktorým bola žalovaná 1/ uznaná za vinnú z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, čím inému z nedbanlivosti pôsobila smrť (synovi žalobcu). Týmto rozsudkom bolo tiež preukázané, kto je za usmrtenie nebohého J. Z. zodpovedný. V zmysle konštantnej judikatúry, napr. rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/223/2016 zo dňa 26.01.2017, R 22/1979) je súd viazaný aj vinou v zmysle jej právnej a skutkovej zložky, ako aj formou zavinenia. Konanie žalovanej 1/ bolo právoplatným trestným rozsudkom vyhodnotené ako nedbanlivostné konanie, je zrejmé, že zásah žalovanej 1/ do osobnostných práv žalobcu, do práva na ochranu súkromia a rodinného života bol preto neoprávnený. Tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti žalobcu, keďže natrvalo narušil právo žalobcu udržiavať a rozvíjať rodinný vzťah spolu so synom. Žalobcovi tak vzniklo právo domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka.

37. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná 1/ je pasívne vecne legitimovaná v konaní o ochranu osobnosti žalobcu, do ktorého osobnostných práv neoprávnene zasiahla. Súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalovanej 1/ o tom, že nie je pasívne vecne legitimovaná, nakoľko motorové vozidlo, ktorým spôsobila dopravnú nehodu, bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/ a preto je žaloba voči nej nadbytočná. Pasívna legitimácia žalovanej 1/ vyplýva z ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka, § 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa § 420 Občianskeho zákonníka totiž žalovaná 1/ zodpovedá za škodu spôsobenú dopravnou nehodou. Podľa §13 ods. 1 Občianskeho zákonníka zodpovedá tým, že neoprávnene zasiahla do práva žalobcu, podľa § 11 Občianskeho zákonníka na ochranu jeho súkromia tvoreného rodinným životom so synom (bod 28 rozsudku OS Lučenec sp.zn. 11C/17/2020).

38. Súd sa tiež zaoberal námietkou žalovaného 2/ ohľadom jeho pasívnej vecnej legitimácie v prejednávanej spore a dospel k záveru, že zásah do osobnostného práva žalobcu, v dôsledku ktorého utrpel psychickú ujmu bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu uzatvorené u žalovaného 2/.

Niet pochybností, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasova, bod 39) a preto i v tejto veci je nutné riešiť spornú právnú otázku v súlade s komunitárnym právom (právná oblasť je harmonizovaná právom Európskej únie). Tzv. motorové smernice (Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontrolným plneniam povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, Smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ako i smernica Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel) na účely účinnej realizácie spoločného trhu smerujú na jednej strane k zabezpečeniu voľného pohybu motorových vozidiel nachádzajúcich sa na území Európskej únie, ako aj osôb vo vozidle a na druhej strane k zabezpečeniu porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených týmito vozidlami, bez ohľadu na miesto nehody na únijskom území. Ukladajú preto členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok (rozsudok SD C-300/10 Marques Almeida, C-22/12 Haasova, bod 42). Členské štáty majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením (rozsudok SD C-22/12 Haasova, bod 55).

39. Medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s tzv. motorovými smernicami patrí aj nemajetková ujmy (rozsudok SD C-22/12, bod 50), ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (§ 11, § 13 Občianskeho zákonníka). Pod pojem ujmy na zdraví je treba zahrnúť akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu (rozsudok SD C-22/12, bod 47), vzhľadom na odlišnosti medzi rôznymi jazykovými verziami článku 1 ods. 1 druhej smernice a článku 1 prvého odseku tretej smernice, ako aj ciele chránené smernicami. Podľa ustálenej judikatúry SD sa ustanovenia práva Únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch a v prípade rozporu medzi jazykovými verziami textu práva Únie sa má dotknuté ustanovenie vykladať podľa účelu právneho predpisu. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice používajú pojem „ujmy na zdraví“, ako aj „osobná ujma“, je treba sa sústrediť na účel smernice, pričom uvedené pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“ v snahe uplatnenia extenzívneho výkladu týchto pojmov s cieľom posilnenia ochrany obetí (rozsudok SD C-22/2012 Haasova, bod 48, 49). Ak zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho práva vyplýva z § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice (rozsudok SD C-22/12 Haasova, bod 57, 58). Uvedený záver, ako uviedol SD nemôže spochybníť ani odlišné systematické zaradenie ustanovení § 11, § 13 Občianskeho zákonníka k úprave zásahov do ochrany osobností, ktorá je nezávislá od úpravy zodpovednosti za škodu.

40. S poukazom na uvedené, vzhľadom na skutočnosť, že vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla (SD Tlačové komuniké č. 144/13 z 24. októbra 2013). Žalobca sa preto dôvodne domáha náhrady nemajetkovej ujmy i priamo voči žalovanému 2/, ktorý má povinnosť nahradiť škodu na zdraví v podobe psychickej traumy.

41. Pre účely zákonného poistenia zákona o povinnom zmluvnom poistení motorových vozidiel bolo potrebné pojem škoda vykladať eurokonformne, teda extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtiením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtienie pri dopravnej nehode

najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Gramatický (formalistický) výklad pojmu škoda, vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z.z. resp. z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, znamenalo by to neprípustné, značne disproporčné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ako i pozostalých v tom smere, či prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá (riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude náhrada vymožiteľná).

42. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zák. č. 381/2001 Z.z. tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Predmetný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Z textu tejto smernice je zrejmé, že používa slovné spojenie „personal in jury“ (napr. úvod bod 12, článok 9 ods. 1), teda „osobná ujma“. Komunitárne právo tak chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, respektíve za ujmu považuje majetkovú aj nemajetkovú škodu (rozsudok SD C-63/09 Axel Walz).

43. Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada pohrebných nákladov), ale aj nemajetkovej ujmy, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 Občianskeho zákonníka), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Podľa Nálezu ÚS ČR Pl 16/04 z legislatívneho hľadiska sa javí správnejšie opustiť poňatie škody ako majetkovej ujmy a pokladať za škodu aj ujmu, vzniknutú pôsobením na telesnú ale i duchovnú integritu poškodeného. Princípy európskeho deliktneho práva definujú škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu zákonom chráneného záujmu. Legislatíva európskych štátov sa postupne uvedenej definícii prispôsobuje. Občiansky zákonník nedefinuje pojem škody, hovorí len o skutočnej škode (§ 442 ods.). Skutočná škoda bola v zmysle právnych teórií pred rokom 1989 vykladaná ako majetková škoda a preto ustanovenia o náhrade škody sú systematicky radené k právam majetkovým. Judikatúra prvorepublikových najvyšších súdnych inšancií realizovala ústretovú korektúru zákonnej kanoistiky vo vzťahu k imateriálnej škode. Náhradou škody sa v odôvodnených prípadoch, vyžadovaním princípov obsiahnutých v čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb) rozumie aj peňažná kompenzácia citovej ujmy, utrpenej úmrtím blízkej osoby, ku ktorej došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania.

44. Súd poukazuje aj na dôležitosť ústavnokonformného výkladu právnych predpisov. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (Nález Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.03.2008). V materiálnoprávnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločensky normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa v požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne vždy prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby ju takouto interpretáciou pomocou redukcie „ad absurdum“ odmietol a zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona, ktorý bude racionálny a spravodlivý. Výklad dotknutých právnych predpisov učený žalovaným 2/ uvedené požiadavky nespĺňa.

45. V argumentácii žalovaného 2/ poukazujúcej na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/301/2012 je potrebné uviesť, že v kontexte vyššie uvedeného nebol dôvod resignovať na aplikáciu moderných výkladových metód, ku ktorým je povolaný každý členský štát Európskej únie,

predovšetkým na eurokonformný ako i lingvistický výklad, vrátane materiálnej, interpretačnej záväznosti judikatúry Súdneho dvora (ktorá nezaväzuje len strany sporu, ale je prameňom komunitárneho práva). V dôsledku vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je pre vnútroštátny orgán aplikácie práva eurokonformný výklad vnútroštátneho práva záväzný, t.j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil „reálny účinok“ príslušnej smernice. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť i medzery vnútroštátneho právneho predpisu. Ak by sa úprava obsiahnutá v smernici prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. rozhodnutie C-106/89 *Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA.*, C-334/92 *Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial* alebo C-91/92 *Pala Faccinni Dori a Recrep SRL*) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu) ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelom smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc, bolo potrebné vychádzať z rozšíreného výkladu definície škody.

46. Aj podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci *Drozdovs* C-277/12, smernica Rady 72/166/EHS a smernica Rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

47. Primárnym cieľom tzv. motorových smerníc Európskej únie bolo zjednodušiť voľný pohyb motorových vozidiel a zabezpečiť na vnútornom trhu jednotné rámcové podmienky v oblasti povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súčasne bolo účelom týchto smerníc zabezpečiť zlepšenie ochrany obetí dopravných nehôd v Európskej únii v oblasti právnej ochrany poistenia prostredníctvom zabezpečenia minimálneho štandardu a umožnenie účinného uplatňovania nárokov na náhradu škody zo strany obetí. Vychádzajúc zo základného faktu, že primárne a sekundárne pramene práva Európskej únie obsahujú harmonizáciu podmienok povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (s poukazom na základné ciele vyjadreného v motorových smerniciach), bolo nevyhnutné prijať záver o povinnosti vnútroštátnych súdov pri aplikácii národného práva týkajúceho sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel uplatniť eurokonformný výklad (najmä § 4 ods. 1, 2 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. a preto v danom prípade citovaný zákon je výsledkom transpozície tzv. piatich motorových smerníc upravujúcich oblasť poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel.

48. Nebolo možné ani vychádzať zo záveru, že súkromné právo členského štátu sa neprieči právu Európskej únie. Súd vzhliadol práve vo výklade pojmu škoda nesúlad vnútroštátneho práva a práva Európskej únie, pričom eurokonformný výklad tohto pojmu (preložený ako osobné ujmy na tele, psychike alebo emočnej sfére poškodeného) je jediným možným správnym výkladom, na rozdiel od reštriktívneho gramatického výkladu vnútroštátneho práva (ktorý je v rozpore s cieľmi vyjadrenými v tzv. motorových smerniciach). Je potrebné súčasne zdôrazniť, že sa nejedná a o priamu aplikáciu smerníc, ale o výkladovú metodológiu vzťahujúcu sa na oblasť harmonizovanú právom Európskej únie. Povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrteným pri dopravnej nehode a jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Vnútroštátne právo túto náhradu upravuje, na základe zodpovednosti poisteného za škodu, v danom prípade žalovanej 1/, aplikáciou ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, a to v dôsledku vývoja súdnej praxe (inšpirovaného rozhodovacou činnosťou súdov Českej republiky, v ktorej si predmetný nárok našiel legislatívny priestor aj priamo v ustanoveniach Občianskeho zákonníka upravujúcich náhradu škody tzv. „odškodnenie za smrť“), pretože sa nejedná o tradičný nárok spadajúci pod ochranu osobnosti (historický výklad). Je nespochybniteľné, že súdna prax na základe zodpovednosti poistených za škodu priznáva náhradu nemajetkovej ujmy príbuzných obetí dopravných nehôd. Smrť člena rodiny spôsobená prevádzkou dopravného prostriedku zakladá občianskoprávnu zodpovednosť prevádzateľa či vodiča dopravného prostriedku, domáhať sa zo strany oprávnených osôb

voči týmto osobám v zmysle vnútroštátnej úpravy nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, v dôsledku neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv (tým, že bolo porušené ich právo na rodinný a súkromný život). Odlišnosť inštitútov náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy vo vnútroštátnom práve (Občiansky zákonník) nemôže brániť aplikácii komunitárneho práva, v oblasti harmonizovanej právom Európskej únie, ako ani napĺňaniu cieľov smerníc.

Eurokonformný, ako i lingvistický výklad, sú v súlade s definovaním pojmov Európskym deliktným právom, ktorý chápe škodu na zdraví ako ujmu (zhoršenie) telesného alebo duševného zdravia. Preto nárok z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj ujmu v emočnej sfére žalobcu ako poškodeného. V kontexte vyššie uvedeného sa javí za zbytočné argumentovať špecifikami dotknutých hmotnoprávných inštitútov vnútroštátneho práva (náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy) z hľadiska pojmoslovia poškodenej osoby a druhovým vymedzením od škody na zdraví podľa Občianskeho zákonníka (§ 449 ods. 1). Dôvodom je neprípustne zužujúci výklad pojmu ujma na zdraví (abstrahujúci duševné zdravie človeka). Eurokonformným výkladom v oblasti harmonizovanej právom Európskej únie sa preto prinavracia komplexný význam pojmu zdravie a s tým spojené odškodnenie jeho obidvoch zložiek (telesnej a psychickej).

49. Úlohou zákonodarcu je vždy uviesť dve navzájom si konkurujúce hodnoty do rovnováhy tak, aby boli v čo najvyššej miere zachované. Ak písaný zákon (pozitívne právo) neplní svoju funkciu spočívajúcu v spravodlivom vyriešení právneho problému, je na súde, ktorý zákon interpretuje, zväžiť konkurujúce práva pri interpretácii konkrétnej právnej normy. V danom prípade je súd povinný uviesť do spravodlivej rovnováhy škodu na psychickom zdraví a škodu na fyzickom zdraví, ako aj majetkové riziko zodpovedných subjektov za nemajetkovú ujmu, ako i pozostalého v prípade nemajetnosti zodpovedného subjektu, aby povinné poistenie zodpovednosti za škodu pokrývalo aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkej osobe obeť usmrtenej pri dopravnej nehode.

50. Pokiaľ žalovaný 2/ v prejednávanej spore poukázal na rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/301/20102 v tomto kontexte a contrario súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I ÚS 474/2016-17, v rámci ktorého rozhodnutia Ústavný súd podrobil prieskumu vecnú pasívnu legitimáciu poistiteľa, kedy poistiteľ vystupoval ako žalovaný v spore o zaplatenie sumy 800.000 Eur, v rámci ktorého sporu sa žalobcovia ako pozostalé blízke osoby po zomreť obeti dopravnej nehody domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do osobnostných práv voči žalovanému 1/ ako vodičovi motorového vozidla a žalovaného 2/ ako poisťovateľovi, u ktorej bolo motorové vozidlo povinne zmluvne poistené v zmysle zák. č. 380/2001 Z.z. Zároveň Ústavný súd v danom rozhodnutí poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci sp.zn. C-22/12 z 24.10.2013 a v súvislosti s týmto rozsudkom poukázal na svoje predchádzajúce uznesenie sp.zn. III. ÚS 646/2015 zo 16.10.2015, v ktorom v obdobnom veci skonštatoval, že hoci Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo ČR, tak aj vnútroštátne právo SR prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) každého z týchto štátov umožňuje blízky osobám obeť usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z plneného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V SR povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č. 381/2001 Z.z. podľa ktorého má poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území SR. Zároveň Ústavný súd dodal, že k tomuto záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody. Zároveň poukázal tiež na svoje rozhodnutie I ÚS 206/2015 z 29.04.2015. Na základe vyššie uvedených dôvodov je podľa názoru súdu žalovaný 2/ pasívne vecne legitimovaný, lebo náhrada nemajetkovej ujmy je predmetom poistného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z.

51. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu bola voči žalovaným 1/ a 2/ podaná čo do základu dôvodne. Z rozsudku Okresného súdu Lučenec sp.zn. 22T/115/2019 zo dňa 05.11.2019 vyplýva, že k usmrteniu rodinného príslušníka žalobcu - syna došlo pri dopravnej nehode dňa 23.03.2019, pričom dopravnú nehodu zavinila žalovaná 1/ (viď dôvody v bode 10 tohto rozsudku). Žalovaná 1/ bola vodičkou motorového vozidla u žalovaného 2/ bolo vozidlo povinne zmluvne poistené zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a táto poistná udalosť bola nahlásená na likvidáciu u žalovaného 2/. Súd dospel k záveru, že došlo k neoprávnenému zásahu zo strany žalovanej 1/ do súkromia žalobcu chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka,

ktorého súčasťou je rodinný život žalobcu. Žalovaná 1/ porušením svojej zákonom uloženou povinnosťou pri riadení motorového vozidla spôsobila dopravnú nehodu pri ktorej zomrel syn žalobcu, zasiahla tým do jeho práva na rodinný život a na rozvíjanie ďalších rodinných väzieb, čím spôsobila značnú citovú ujmu žalobcu. Strata rodinného príslušníka je neodvratiteľnou ujmovou pre žalobcu, ako jeho otca, tak v danom prípade súd má za to, že primeraným zadosťučinením je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že žalovaná 1/ svojim konaním zasiahla neoprávnené do osobnostných práv žalobcu (§ 11 Občianskeho zákonníka) takým spôsobom a s takými následkami, pri ktorých nepostačuje zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalobcovi v dôsledku toho patrí náhrada vzniknutej nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je potrebné prihliadnúť na to, že tragická smrť dieťaťa je pre pozostaleho - otca (žalobcu) mimoriadnym zásahom do jeho osobnostných práv a v tejto súvislosti je potrebné zohľadniť, ako sa žalobca so smrťou svojho syna vyrovnal a aké dôsledky spôsobilo násilné pretrhnutie väzieb vo vnútri jeho rodiny.

52. Medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život fyzickej osoby.

53. Pri určení celkovej výšky priznaného plnenia súd konštatuje, že je nepochybné, že žiadne finančné plnenie nedokáže zmierniť trápenie a žiaľ osôb dotknutých smrťou im blízkeho človeka. K primeranosti súd uvádza, že akákoľvek uplatnená výška náhrady škody (ujmy) nemôže ani zďaleka pokrývať skutočnú citovú ujmu, ktorá vznikla žalobcovi stratou syna, nakoľko táto je v peňažnej forme nemerateľná. Pri tragickej dopravnej nehode zahynul syn žalobcu a jeho úmrtie je pre neho nepochybne traumatizujúce.

Súd k výške náhrady škody poukazuje na rozsudok SD C-277/12 Drozdovs v ktorom sa spomína neprípustnosť administratívneho poistného limitu po 1 milión eur v jednom prípade.

Je potrebné zdôrazniť, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť pri vzniknutej nemajetkovej ujme sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú.

Pri úvahe o výške tejto náhrady z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil súd najmä to, že žalobca stratil v jedinom okamihu syna a v dôsledku jeho násilného úmrtia došlo k nezvratnému ukončeniu vzájomných vzťahov medzi rodičom a dieťaťom. Tu súd poukazuje na dôvody uvedené v bode 13., 14. a 35. tohto rozsudku. Súd zhodnotil, že v dôsledku smrti syna žalobcu došlo taktiež k zásahu do citového rodinného života žalobcu, ktorý je do budúcnosti ochudobnený o prežívanie budúceho rodinného života (promócia, svadba, možnosť dožiť sa vnúčať) a žalobca po smrti blízkej osoby, vzhľadom na ich veľmi dobré vzťahy pociťoval intenzívnu stratu blízkej osoby. Tragickým úmrtím syna došlo k nezvratnej deštrukcii rodinných vzťahov. Žalobca v dôsledku nečakanej smrti syna prežíva pocit smútku, beznádeje a smrť syna výrazne zasiahla aj do pracovného života žalobcu, ktorý už prestal vykonávať prácu vodiča v medzinárodnej kamiónovej doprave. Usmrtením syna žalobcu došlo k trvalému pretrhnutiu medziludských väzieb medzi žalobcom ako otcom a nebohým J. Z.. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody sa súdu javí nemajetková ujma vo výške 15.000 Eur, ktorú si žalobcu ako otec uplatnil v súdnom konaní ako primeraná.

54. Okrem toho, že súd vzal do úvahy negatívny dopad následkov dopravnej nehody - smrti syna na rodinný život žalobcu aj z hľadiska jeho citovej traumy, ako aj negatívny dopad na jeho ďalší život s tým, že súd prihliadol pri určení výšky nemajetkovej ujmy aj na správanie žalovanej 1/ po dopravnej nehode keď z dokazovania vyplynulo, že žalovaná svoje konanie oľutovala a to viackrát, ľútosť prejavila aj v priebehu trestného konania.

55. Súd v súvislosti s priznaním náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi a jej výšky musel vziať do úvahy aj mieru zavinenia na tragickej dopravnej nehode na strane nebohého J. Z..

Právoplatný rozsudok v trestnom konaní určil vinu žalovanej 1/ na tragickej dopravnej nehode, čo však neznamená, že súd v civilnom konaní pri určení výšky nemajetkovej ujmy nie je povinný sa zaoberať aj otázkou, do akej miery a v akom rozsahu sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby, v tomto prípade nebohého J. Z. (rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/66/2018 zo dňa 21.03.2019). Tu si súd osvojil závery vyslovené v rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 11C/17/2020 v bode 31 tohto rozsudku a pri ustálení miery zavinenia a spoluúčasti na tragickej nehode zo strany nebohého Tomáša súd vychádzal zo znaleckého posudku súdneho znalca Ing. Dušana Kožiaka č. 21/2019, ktorý bol vypracovaný pre potreby trestného konania. V uvedenom znaleckom posudku síce znalec mieru toho-ktorého účastníka dopravnej nehody nevyjadril v percentuálnej výške, no špecifikoval, akým spôsobom sa každý z účastníkov dopravnej nehody podieľal na nej a to takto: „Žalovaná 1/ sa podľa znalca na dopravnej nehode podieľala tým, že nesprávne vyhodnotila situáciu za svojim vozidlom cez spätné zrkadlá počas znižovania rýchlosti a odbočovania na križovatke.“

Nebohý J. Z. sa podľa znalca podieľal na dopravnej nehode tým, že „a) sa rozhodol prechádzať vozidlo v križovatke, čím vytváral kolíznu situáciu, teda prechádzal vozidlo v mieste, kde predchádzanie nie je povolené. b) pri predchádzaní vozidla Škody 105 L nedodrжал od neho bezpečný bočný odstup, čo je nesprávna technika predchádzania, c) v čase dopravnej nehody jazdil so svojim motocyklom rýchlosťou vyššou ako bola v mieste dopravnej nehody dovolená, t.j. rýchlosťou 113,3 km/hod.“ V uvedenom znaleckom posudku tiež znalec jednoznačne konštatoval, že „pri najvyššej povolanej rýchlosti t.j. 90 km/hod, by nebohý J. Z. dokázal ubrzdiť a správne vyhodnotiť situáciu vzniknutú v križovatke, čím by došlo k zabráneniu kolízie a tragickej nehody.“ Vychádzajúc zo záverov znalca v znaleckom posudku súd ustálil mieru zavinenia nebohého J. Z. na vzniknutej nehode 75 %, spoluúčasť žalovanej 1/ na vzniknutej tragickej dopravnej nehode 25 % a túto premietol aj do konečného priznania nemajetkovej ujmy žalobcovi. Z vyššie uvedeného znaleckého posudku je totiž zrejmé, že miera zavinenia nebohého J. Z. bola vyššia ako miera zavinenia žalovanej 1/ a to v pomere 1:3 (znalec stanovil jedno pochybenie u žalovanej 1/ a tri u nebohého J. Z.) preto percentuálnu mieru zavinenia žalovanej 1/ stanovil súd na jednu štvrtinu, t.j. 25 %. Výšku nemajetkovej ujmy 15.000 Eur, ktorú žalobca žiadal a ktorú súd ustálil ako primeranú vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, súd znížil o mieru zavinenia nebohého J. Z. na tragickej dopravnej nehode a tak žalobcovi priznal len 25 % z uvedenej sumy 15.000 Eur, t.j. sumu 2.250 Eur, ktorá vyjadruje mieru spoluúčasti žalovanej 1/ na vzniknutej dopravnej nehode.

56. Predmetom konania bolo aj zaplatenie inej škody pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vo výške 700 Eur, cestovného žalobcu z Lučenca do Martina vo výške 50 Eur, príspevku bývalej manželke na pohreb vo výške 1.500 Eur a výdavkov na kar vo výške 358 Eur. V priebehu konania vzal žalobca žalobu sčasti náhrady za kar v sume 358 Eur späť, súd konanie sčasti zastavil na pojednávaní dňa 18.11.2020. Súd o uplatnenom nároku rozhodol nasledovne:

Žalobca si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vo výške 1.173,10 Eur, kde sa ako poškodený nechal zastupovať advokátom. Za jeden úkon právnej služby si účtoval odmenu vo výške 73,66 Eur a režijný paušál vo výške 10,62 Eur. V žalobe špecifikoval úkony právnej služby nasledovne:

1) príprava, prevzatie veci, podpísanie splnomocnenia (27.05.2019)
2) študovanie spisu na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Lučenec - zabezpečenie znaleckého posudku (04.06.2019)

Cestovné.....80,50 Eur

Strata času.....141,60 Eur

3) porada s otcom nebohého od 15.00 hod. - 16,30 hod. (14.06.2019)

4) preštudovanie vyšetrovacieho spisu a uplatnenie nárokov pozostalého po nebohom (03.09.2019)

5) pojednávanie na Okresnom súde Lučenec (05.11.2019)

Cestovné 81,24 Eur

Strata času.....141,60 Eur

Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov žalobcu v trestnej veci vychádzal z vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) a posudzoval, či jednotlivé úkony právnej služby boli advokátom vykonávané a či sa jedná o úkony účelné a preukázané.

Podľa § 1 ods. 2 vyhl. odmena advokáta sa určuje na základe dohody medzi advokátom a jeho klientom (ďalej len "zmluvná odmena"); ak nedôjde k dohode, na určenie odmeny advokáta sa použijú ustanovenia tejto vyhlášky o tarifnej odmene (§ 9 až 14).

Podľa § 1 ods. 4 vyhl. v znení účinnom do 14.06.2019 výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch je priemerná

mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o štyri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3.

Podľa § 1 ods. 4 vyhl. v znení účinnom od 15.06.2019 výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o tri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3.

Podľa § 12 ods. 3 písm. a) vyhl. pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, jedna dvanástina výpočtového základu.

Podľa § 18 ods. 3 vyhlášky ak je advokát plátciteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného predpisu.

Podľa § 149 ods. 1 zák.č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona kto inému z nedbanlivosti spôsobí smrť, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Podľa § 14 ods. 1 vyhl. odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby:

- a) prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom,
- b) písomné podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej,
- c) účasť pri vyšetrovacích úkonoch, pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, vyhľadávania alebo na konaní pred súdom alebo iným orgánom, 4) na konaní o dohode o vine a treste, na konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín; ak úkon alebo na seba nadväzujúce úkony trvajú viac ako štyri hodiny, patrí odmena za každé dve skončené hodiny,
- d) návrh na obnovu konania, odvolanie, dovolanie,
- e) vypracovanie listiny o právnom úkone alebo jej podstatné prepracovanie.

Podľa § 14 ods. 3 vyhl. odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za každý z týchto úkonov právnej služby:

- a) návrh na zabezpečenie dôkazu,
- b) odvolanie proti rozhodnutiu, ak nejde o rozhodnutie vo veci samej, a vyjadrenie k takému odvolaniu,
- c) návrhy a sťažnosti vo veciach, o ktorých sa rozhoduje na verejnom zasadaní, okrem návrhu na obnovu konania,
- d) účasť na verejnom zasadaní, ak nejde o odvolanie alebo obnovu konania.

Podľa § 15 vyhl., advokát má popri nároku na odmenu aj nárok

- a) na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy,
- b) na náhradu za stratu času (§ 17).

Dôvodnosť o účelnosť trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vyčíslených v žalobe súd posúdil nasledovne:

- 1) príprava, prevzatie vecí, podpísanie splnomocnenia (27.05.2019): 71,50 Eur (1/12 výpočtového základu, ktorý o 4 roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ) + režijný paušál 9,80 Eur (1/60 výpočtového základu za rok 2019) - nárok preukázaný a dôvodný podľa § 14 ods. 1 písm. a) vyhl.;
- 2) študovanie spisu na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Lučenec - zabezpečenie znaleckého posudku (04.06.2019) + cestové a náhrada za stratu času: nárok nepreukázaný, v trestnom spise absentuje záznam o preštudovaní resp. o nahliadnutí do spisu;
- 3) porada s otcom nebohého od 15.00 hod. - 16,30 hod. (14.06.2019): nárok nepreukázaný, v trestnom spise absentuje záznam o porade
- 4) preštudovanie vyšetrovacieho spisu a uplatnenie nárokov pozostalého po nebohom (03.09.2019): 73,66 Eur (1/12 výpočtového základu, ktorý o 3 roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ) + režijný paušál 9,80 Eur (1/60 výpočtového základu za rok 2019)
- 5) pojednávanie na Okresnom súde Lučenec (05.11.2019): 73,66 Eur (1/12 výpočtového základu, ktorý o 3 roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ) + režijný paušál 9,80 Eur (1/60 výpočtového základu za rok 2019)

Cestovné 81,24 Eur

Strata času.....141,60 Eur

V trestnom spise nie je uskutočnenie pracovnej cesty preukázané. Taktiež nie je preukázaná výška výdavkov súvisiacich s kúpou pohonných hmôt, nie je predložený ani technický preukaz cestného

motorového vozidla na ktorom mala byť pracovná cesta vykonaná. Vzhľadom na uvedené súd považuje vyúčtovanú náhradu cestovného a náhradu za stratu času za nepreukázanú.

Súd považoval nárok žalobcu na náhradu trov právneho zastúpenia v trestnom konaní za preukázaný a dôvodný sčasti sumy 297,86 Eur, ktorá pozostáva z odmeny za 3 úkony právnej služby vo výške 218,82 Eur (71,50 Eur + 2x 73,66 Eur) a k nim prislúchajúceho režijného paušálu vo výške 29,40 Eur (3x 9,80 Eur), zvýšené o 20 % DPH, t.j. o 49,64 Eur.

Pokiaľ sa týka nároku ako príspevku bývalej manželke na pohreb vo výške 1.500 Eur, tento ako nedôvodný súd tiež zamietol. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2.250 Eur a náhradu škody v sume 297,86 Eur, preto súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol.

57. Súd v konaní napriek žiadosti žalovanej 1/ neprihliadol na jej sociálnu situáciu, že je poberateľkou rodičovského príspevku a má vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu preto, lebo príjem, ktorý poberá z rodičovského príspevku je jej jediným príjmom, ale na druhej strane nemôže byť na ťarchu žalobcu - poškodeného, najmä za situácie, keď došlo už k ustáleniu rozhodovacej praxe vo vzťahu k vecne pasívnej legitimácii poisťovne v takomto type súdnych sporov resp. ohľadne právneho názoru, že aj náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd má byť krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu.

58. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy u žalobcu súd vychádzal aj z právoplatných rozsudkov súdov SR: rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. 16C/125/2016-93 zo dňa 19.12.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín sp.zn. 27Co/160/2018 zo dňa 29.01.2019, rozsudku Okresného súdu Košice II sp.zn. 25C/62/2017 zo dňa 16.05.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Košice sp.zn. 5Co/226/2019 zo dňa 17.03.2020, pričom súd poukazuje na to, že v uvedených konaniach bolo rozhodované o náhrade nemajetkovej ujmy, ktorá bola priznaná otcovi zosnulého syna pri tragickej dopravnej nehode v sume 18.000 Eur (zo žalovanej sumy 30.000 Eur) a v sume 15.000 Eur pre rodičov zosnulého, 10.000 Eur sestre a 5.000 Eur neteri (zo žalovanej sumy 100.000 Eur pre rodičov a sestru a 50.000 Eur pre neter). Aj v týchto konaniach išlo o prípady tragického úmrtia dieťaťa a následnej straty väzieb medzi rodičom a zosnulým dieťaťom resp. medzi jeho súrodencom. Z týchto dôvodov súd rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku s poukazom aj na vyššie uvedené rozhodnutia súdov SR v obdobných sporoch, ako aj s poukazom na okolnosti, na ktoré prihliadol pri určovaní náhrady nemajetkovej ujmy a na závažnosť vzniknutej ujmy. Súd podotýka, že hodnota ľudského života sa nedá jednoznačne vyčíslieť peňažným plnením a rovnako tak strata dieťaťa pre otca, avšak pre účely tohto súdneho konania bolo nevyhnutné vyčísliť nárok v určitej náhrade nemajetkovej ujmy tak, aby tá žalobcovi zmiernila stratu, ktorú v dôsledku tragickej dopravnej nehody utrpel a ktorá sa pri zohľadnení všetkých individuálnych okolností javí ako spravodlivá a dostatočná.

59. Pokiaľ žalovaný 2/ poukazoval na neprimeranú výšku požadovanej náhrad nemajetkovej ujmy odkazujúc na rôzne citované rozhodnutia iných súdov o určení náhrady nemajetkovej ujmy súd má za to, že rovnako je možné nájsť aj iné súdne rozhodnutia v ktorých sú náhrady priznanej nemajetkovej ujmy oproti rozhodnutiam, ktoré uvádza žalovaný 2/ vyššie resp. porovnateľné s tými, ktoré boli priznané súdom v tomto konaní. Súd zdôrazňuje tú skutočnosť, že v každom súdenom spore je potrebné vždy prihliadnuť na osobitosť daného sporu, spôsob prežívania smútku pozostalými príbuznými, aký vplyv mala tragická udalosť na ich život, ako aj na individuálne okolnosti za ktorých k porušeniu práva žalobcu došlo, pričom výšku náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné paušalizovať. Zo žiadnych súdnych rozhodnutí nie je možné vyvodiť aká výška náhrady nemajetkovej ujmy je tou správnou a primeranou.

60. Pokiaľ sa žalobca domáhal toho, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy tak, že plnením jedného z nich zaniká povinnosť druhému, súd žalobe vyhovel. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení majú nárok na náhradu jednak voči zodpovednému subjektu vodičovi dopravného prostriedku a zároveň na totožné plnenia súčasne nárok z iného právneho dôvodu, v tomto prípade podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2011 Z.z., nemožno uložiť povinnosť žalovaným 1/ a 2/ plniť spoločne a nerozdielne, ale túto je možné uložiť len tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, čiže tak, ako o tom rozhodol súd vo výrokoch I., II. a IV. tohto rozsudku. Ustanovenie § 15 zák. č. 381/2001 Z.z. umožňuje uplatniť na súde nárok voči škodcovi na náhradu škody, ako aj voči poisťovateľovi, pričom treba zdôrazniť, že ide o dva samostatné nároky poškodeného proti dvom subjektom, voči každému z nich z iného právneho dôvodu. Súd vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol.

61. Súd pri vyhlásení rozsudku o výške priznaného nároku vo výroku II. pochybil pri vyhlásení rozsudku, keď na pojednávaní pri vyslovení predbežného právneho posúdenia uviedol za preukázaný nárok žalobcu na náhradu škody vo výške 297,86 Eur, ale vo výroku rozsudku priznal náhradu škody v sume 44,68 Eur. Uvedenú chybu súd opravil vydaním opravného uznesenia, ktoré súčasne s rozsudkom stranám doručí.

62. Tak ako súd uviedol v bode 56. tohto rozsudku žalobca vzal žalobu v priebehu konania sčasti sumy 358 Eur späť. O čiastočnom späťvzatí žaloby súd rozhodne v rozhodnutí vo veci samej (§ 145 ods. 2 druhá veta C.s.p.). Súd pri vyhlásení rozsudku opomenul o späťvzatí žaloby sčasti rozhodnúť, urobí tak ex offo dopĺňacím rozsudkom (§ 225 C.s.p.) na pojednávaní, na ktoré strany sporu predvolá.

63. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1, 2 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

64. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

65. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol analogicky v zmysle podľa § 255 ods. 1 C.s.p. na základe zásady úspechu. Nový civilný kódex už neobsahuje ustanovenia obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2015, podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci len čiastočný úspech, môže súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, pričom základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

V prejednávanej spore výška plnenia t.j. uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisela od úvahy súdu. Žalobca nemohol predvídať výšku plnenia, ktorú mu súd rozsudkom prizná, keďže to záviselo od úvahy súdu. Rozhodujúcou je preto skutočnosť, že súd konštatoval porušenie osobnostných práv žalobcu v dôsledku čoho vzniklo žalobcovi právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a teda bol v spore úspešný. Výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy preto treba vnímať ako podružnú, vedľajšiu, nemajúcu vplyv na ustanovenie rozsahu náhrady trov konania žalobcu. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 % tak, že pri rozhodnutí o konkrétnej výške náhrady trov konania súd bude vychádzať pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta z výšky súdom priznaného plnenia žalobcovi. Súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I ÚS 56/2017 zo dňa 08.02.2017 z ktorého vyplýva, že ani nová právna úprava v podobe Civilného sporového poriadku nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a z toho hľadiska výsledkov v zásade zhodnej ako podľa doterajšej úpravy.

Pokiaľ sa týka nároku na náhradu škody, súd ho priznal žalobcovi v sume 297,86 Eur v súlade s § 255 ods. 2 C.s.p. Žalobca bol čiastočne úspešný v rozsahu 25,3 %, žalovaní 1/ a 2/ v rozsahu 74,7 % a čistý úspech žalobcu v spore bol 49,4 % (74,7 % - 25,3%). Podľa § 255 ods. 2 C.s.p. ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd rozhodol, že hoci by nižší úspech žalobcu v spore znamenal, že v konaní úspešnejší žalovaní 1/ a 2/ získajú aj pomernú časť trov (v rozsahu ich úspechu) tak s poukazom na ustanovenie § 257 C.s.p. podľa ktorého, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa tohto zákonného ustanovenia zákon vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: - dôvody hodné osobitného zreteľa a, - výnimočné okolnosti. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Súd poukazuje na to, že spor bol vyvolaný žalobcom a uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a náhrady škody, keďže konaním žalovanej 1/ bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu. Súd poukazuje preto na okolnosti, ktoré viedli žalobcu k podaniu žaloby (neprichádzalo do úvahy mimosúdne vyriešenie sporu). Ustanovenie § 257 má slúžiť na odstránenie

neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok. S prihliadnutím na uvedené dôvody, keď žalobca musel nárok uplatniť žalobou na súde, povahu a okolnosti sporu, by priznanie náhrady trov konania žalovaným 1/ a 2/ od žalobcu v rozsahu 49,4 % znamenal pre žalobcu neprimeranú tvrdosť.

66. Podľa § 232 ods. 3 C.s.p. lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd rozhodol o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd nezistil odôvodnenosť prípadu v tom, aby určil dlhšiu lehotu na plnenie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku na Okresný súd Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 367 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Podľa § 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 367 ods. 3 Civilného sporového poriadku, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti.

Podľa § 368 Civilného sporového poriadku, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

Podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

Podľa § 369 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania.

Podľa § 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

Podľa § 369 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.